

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Daně v neziskové organizaci

Taxes in Non-profit Organization

Student:

Vedoucí diplomové práce:

Kateřina Brázdilová

Ing. Alžběta Urbancová, PhD.

Ostrava 2014

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Kateřina Brázdilová**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6202T049 Účetnictví a daně**
Specializace: **00 Účetnictví a daně**
Téma: **Daně v neziskové organizaci**
Taxes in Non-profit Organization

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Změny v právní úpravě občanských sdružení
3. Daně v neziskové organizaci
4. Problematika daní z příjmů v občanském sdružení
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KOLEKTIV AUTORŮ. *Nevýdělečné organizace* 2012. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 294 s. ISBN 978-80-7357-737-7.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.

STUHLÍKOVÁ, Helena a Sofia KOMRSKOVÁ. *Zdaňování neziskových organizací* 2013. 9. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 280 s. ISBN 978-80-7263-774-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 25.04.2014

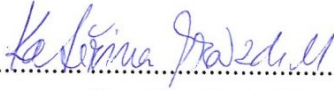

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci včetně všech příloh vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 2, 3, 4, 5 dané mi k dispozici jsem, samostatně doplnila.

V Ostravě dne 25. dubna 2014

.....
Kateřina Brázdilová

1. ÚVOD	6
2. ZMĚNY V PRÁVNÍ ÚPRAVĚ OBČANSKÝCH SDRUŽENÍ.....	9
2.1. Změny v právní úpravě občanských sdružení	9
2.2. Občanské sdružení	11
2.2.1. Vznik občanského sdružení.....	11
2.2.2. Náležitosti stanov	12
2.2.3. Řízení, činnost a financování sdružení	13
2.2.4. Zánik občanského sdružení	14
2.3. Spolek	14
2.3.1. Založení a vznik spolku	15
2.3.2. Členství ve spolku	16
2.3.3. Orgány a řízení spolku	16
2.3.4. Činnost spolku	17
2.3.5. Zrušení a likvidace spolku	17
2.4. Obecně prospěšná společnost	17
2.4.1. Založení a vznik obecně prospěšné společnosti	18
2.4.2. Řízení, činnost a financování o. p. s.	18
2.4.3. Zánik a zrušení obecně prospěšné společnosti	19
2.5. Transformace občanského sdružení na obecně prospěšnou společnost nebo spolek	20
2.6. Veřejná prospěšnost	23
2.7. Přechodná ustanovení	23
2.8. Zákon o veřejných rejstřících č. 304/2013 Sb.	24
2.9. Závěr kapitoly	25
3. DANĚ V NEZISKOVÉ ORGANIZACI	27
3.1. Daň z nemovitostí	27
3.1.1 Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí.....	27
3.1.2. Aplikace zákon o dani z nemovitostí na neziskovou organizaci	28
3.1.3. Stanovení daně z nemovitostí v občanském sdružení SNOVAČ za rok 2013	29
3.1.4. Srovnání s právní legislativou platnou od roku 2014.....	30
3.2. Daň silniční	31
3.2.1. Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční platný v roce 2013	31

3.2.2. Aplikace zákona o dani silniční na občanské sdružení	33
3.2.3. Výpočet daně silniční v občanském sdružení SNOVAČ za rok 2013	34
3.2.4. Srovnání s právní legislativou roku 2014.....	37
3.3. Daň dědická, darovací a daň z převodu nemovitosti	37
3.3.1. Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, darovací a dani z převodu nemovitosti.....	38
3.3.1.1. Daň dědická	38
3.3.1.2. Daň darovací	39
3.3.1.3. Společná ustanovení	40
3.3.2. Aplikace zákona o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí na neziskovou organizaci	41
3.3.3. Stanovení daně darovací v občanském sdružení SNOVAČ	42
3.3.4. Stanovení daně dědické v občanském sdružení SNOVAČ	42
3.3.5. Srovnání s právní legislativou platnou v roce 2014	43
3.4. Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	44
3.4.1. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu platný v roce 2013	44
3.4.2. Novelizace zákona o daních z příjmů platná od roku 2014	47
3.5. Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní zabezpečení.....	48
3.5.1. Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti platný do konce roku 2013	48
3.5.2. Nová legislativa zákona o pojistném na sociální zabezpečení od roku 2014.....	49
3.5.3. Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění platný v roce 2013	50
3.5.4. Nová legislativa zákona o veřejném zdravotním pojištění platná v roce 2014.....	51
3.5.5. Povinné pojistné a legislativa platná od roku 2015.....	51
3.6.1. Praktická aplikace zákona o veřejném zdravotním pojištění a o sociálním zabezpečení v občanském sdružení SNOVAČ	52
3.6.2. Aplikace zákona o daních z příjmů na stanovení daně ze závislé činnosti	54
4. PROBLEMATIKA DANĚ Z PŘÍJMŮ V OBČANSKÉM SDRUŽENÍ	57
4.1. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů právnických osob platný v roce 2013.....	57

4.1.2. Odpisy dlouhodobého majetku	61
4.2. Stanovení daně z příjmů v občanském sdružení SNOVAČ za rok 2013	62
4.2.1. Odpisy	62
4.2.2. Stanovení daně z příjmů za občanské sdružení SNOVAČ	65
4.3. Změny v právní legislativě daně z příjmů právnických osob od 1. 1. 2014	70
5. ZÁVĚR	73
Seznam použité literatury.....	75
Seznam zkratk	77
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1. ÚVOD

Již v 19. století začínají vznikat první neziskové organizace v podobě spolků a spolkové činnosti. Neziskové organizace vznikaly jako jakási kolektivní odpověď na sociální problémy té doby. Válečná období a období komunistické nadvlády rozvoji neziskových organizací nepřála. Až po roce 1989 dochází k masivnímu vzniku neziskových organizací, zejména těch, které nebyly zakládány státem. Vznikají i orgány, které mají neziskovému sektoru pomáhat např. Rada pro nadace.¹

Obecně používaný pojem nezisková organizace není definován žádným platným právním předpisem v České republice. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů se zmiňuje o poplatnících, kteří nejsou založení nebo zřízení za účelem podnikání. Za tyto poplatníky jsou právě považovány neziskové organizace.

Typů neziskových organizací je mnoho. Tato diplomová práce se zabývá konkrétní nestátní neziskovou organizací a to občanským sdružením. Podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, mají občané právo svobodně se sdružovat. Občanská sdružení plně respektují přání občanů na sdružování a seberealizaci. Občanská sdružení a jejich organizační jednotky jsou právníckými osobami. Založení občanského sdružení není administrativně náročné.²

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů byl poměrně zastaralý. Od 1. ledna 2014 vstoupil v platnost zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, který zrušuje zákon o sdružování občanů. Práce rozebírá, jaké změny nastaly u občanských sdružení vlivem novelizace občanského zákoníku (dále jen „NOZ”).

Cílem diplomové práce je rozvést změny, které nastaly s platností nového občanského zákoníku a zhodnotit jak se změny v občanském zákoníku dotknou právní legislativy v oblasti daní. Vlivem platnosti nového občanského zákoníku je občanské sdružení povinno učinit určité změny a přizpůsobit se této nové právní úpravě. Práce analyzuje tyto změny, které se týkají konkrétního občanského sdružení, a srovnává je s právní úpravou platnou do konce roku 2013.

Daně spojené s neziskovými organizacemi někdy mohou připomínat hlavolam. Avšak hlavolam lze kdykoli odložit, ale k daním se musíme stále vracet, až do doby než je

¹ SCHAAD, Petr. *Neziskové organizace v ekonomické teorii: analýza vývoje a motivace bezplatných dobročinných aktivit*. 1. vyd. Masarykova univerzita, Ekonomicko - správní fakulta, 1998. 244 s. ISBN 80-210-1971-9.

² STEJSKAL, Jan; KUVÍKOVÁ, Helena a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2012. 172 s. ISBN 978-80-7375-973-9.

rozluštíme. V případě, že se nám nepodaří je rozluštit v termínech stanovených zákonem, musíme počítat se sankcemi, které nám správce daně uloží.³

Daň z příjmů se týká všech subjektů i občanů, kteří ji řeší převážně na konci kalendářního roku. K tomu, aby mohla být stanovena daň z příjmů, se musí brát v úvahu i ostatní daně např. daň silniční, daň darovací a dědická, daň z nemovitostí, daň z přidané hodnoty, nebo sociální a zdravotní pojištění aj. Práce analyzuje, zda je možné ostatní daně, podle zákona o dani z příjmů, zahrnout do nákladů či nikoli, jaký budou mít ostatní daně dopad na výpočet daně z příjmů, základ daně (dále jen „ZD“) a tím i výslednou daň. Hlavním cílem práce je analyzovat postup stanovení jednotlivých daní a stanovení daňové povinnosti, vyplnit daňová přiznání a srovnat změny, které nastaly pro občanská sdružení v roce 2014 se změnou daňových zákonů.

Jak bylo výše zmíněno, práce se zabývá konkrétním sdružením s názvem Sdružení netradičních outdoorových, volnočasových aktivit člověka, o. s., zkráceně SNOVAČ, o. s. Toto sdružení se zabývá poskytováním volnočasových zážitkových programů hlavně pro děti a veřejnost, ale i pro firmy. Sdružení poskytuje své služby bezplatně široké veřejnosti, ale i za úplatu například firmám.

V první kapitole je rozebráno založení, vznik a činnost občanského sdružení popřípadě zánik organizace. Kapitola analyzuje rozdíly mezi občanským sdružením a spolkem, na který se musí sdružení transformovat. V kapitole jsou popsány změny, které nastaly pro sdružení od roku 2014 s platností nového občanského zákoníku.

Druhá kapitola je zaměřena na typy daní a povinných plateb, se kterými se může sdružení nebo spolek během své působnosti setkat. V kapitole jsou vysvětleny základní pojmy týkající se problematiky daní. Je zde rozebrána daň silniční, daň z nemovitostí, daň darovací a dědická. V této kapitole nebylo opomenuto ani sociální a zdravotní pojištění a daň z příjmů fyzických osob, které spolek řeší za své zaměstnance a je povinen tyto specifické „daně“ stanovit a odvést příslušné organizaci. Také u těchto daní došlo od roku 2014 k převratným změnám, které tato kapitola rozebírá. Dále je v této kapitole prakticky vysvětlen postup výpočtu těchto daní a postup pro sestavení daňového přiznání.

V třetí kapitole je rozebrána daň z příjmů právnických osob. S čím se musí sdružení vypořádat v průběhu roku a na konci účetního období, aby správně stanovilo daň z příjmů a sestavilo daňové přiznání. Součástí této kapitoly je stanovení účetních odpisů hmotného majetku, jejich srovnání s daňovými odpisy a promítnutí těchto odpisů do výpočtu daně z

³ STUHLÍKOVÁ, Helena a Sofia KOMRSKOVÁ. *Zdaňování neziskových organizací*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 247 s. ISBN 978-80-7263-658-7.

příjmů. Dále kapitola popisuje, jaké změny nastaly s platností nových ustanovení zákona daně z příjmů.

2. ZMĚNY V PRÁVNÍ ÚPRAVĚ OBČANSKÝCH SDRUŽENÍ

Práce je zaměřena na občanská sdružení, ta však s příchodem roku 2014 se potýkají se zásadními změnami, které vyplývají z nového občanského zákoníku, jehož součástí je i změna občanských sdružení na spolky.

Občanská sdružení byla velmi častým druhem nestátních neziskových organizací. Občanská sdružení plně respektují přání občanů na sdružování a seberealizaci. Záleží jen na samotných občanech, s jakým cílem svá sdružení založí. Občanská sdružení byla zakládána podle zákona č. 83/1992 Sb., o sdružování občanů. Tento zákon se nevztahoval na sdružování občanů

- v politických stranách a politických hnutích,
- k výdělečné činnosti, nebo k zajištění řádného výkonu určitých povolání,
- v církvích a náboženských společnostech.

Od roku 2014 nastává změna občanského zákoníku, který mimo jiné upravuje právní formu neziskových subjektů a tedy i občanského sdružení.

2.1. Změny v právní úpravě občanských sdružení

Zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, který je závazný od 1. ledna 2014 nově upravuje právní poměry právnických osob soukromého práva, mezi které patří i nevládní neziskové organizace.

Podstatnou změnou, která vešla v platnost s novým občanským zákoníkem, je změna právní formy neziskových organizací. Pojem občanské sdružení, přestal od 1. ledna 2014 existovat (zákon 83/1990 Sb. o sdružování občanů byl zrušen). Občanská sdružení jsou nuceny přepracovat své stanovy a změnit název na spolek. Spolek je členská organizace. Hlavní činností spolku je spolková činnost vykonávaná členy nebo pro členy. Občanské sdružení se také mohla transformovat na ústav. Ústavy poskytují obecně prospěšné služby nebo realizují obecně prospěšné činnosti v režimu velmi obdobnému fungování obecně prospěšné společnosti. Občanská sdružení se také mohla transformovat na sociální družstvo. Tato družstva vyvíjí obecně prospěšné činnosti za účelem pracovní a sociální integrace znevýhodněných osob do společnosti, zejména v oblasti vytváření pracovních příležitostí, sociálních služeb a zdravotní péče, vzdělávání, bydlení a trvale udržitelného rozvoje.⁴

⁴ SPIRALIS. *Změny v legislativě pro NNO* ze dne 3. května 2013 [online]. Dostupné z: <http://www.spiralis-os.cz/index.php/zmeny-v-legislative-pro-nno>

Největší změny se týkají občanských sdružení, která mají členskou základnu a zároveň poskytují služby za úplatu. Ta mohla do 31. 12. 2013 založit obecně prospěšnou společnost, která bude nadále poskytovat služby veřejnosti za úplatu. Smluvně na ni převedou část majetku, zaměstnance, služby a klienty sdružení, kterým jsou tyto služby poskytovány. Aktivita členské základny mohou ponechat ve sdružení, kde také nově upraví stanovy v souladu s novým občanským zákoníkem. Občanské sdružení mohlo využít přímé transformace na obecně prospěšnou společnost. Ta se pak stala přímým nástupcem, kterému se zachová identifikační číslo, historie, registrace služeb apod.⁵

Obecně prospěšné společnosti již nově nemohou vzniknout. Obecně prospěšné společnosti od 1. 1. 2014 již nemohou vzniknout, na místo této právní formy nový občanský zákoník zavádí pojmy nadace či nadační fond nebo ústav, které se dají přirovnat k formě obecně prospěšné společnosti. Zákon 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech byl od ledna 2014 zrušen, nahradila jej nová úprava ústavů obsažená v Občanském zákoníku § 402 - § 418. Stávající obecně prospěšné společnosti se však transformovat nemusí a mohou i nadále fungovat podle zmíněného zrušeného zákona, není však možné zakládat nové. Stávající obecně prospěšné společnosti mají právo, nikoli povinnost, změnit svoji právní formu na ústav, nadaci či nadační fond.

Občanské sdružení musí do konce roku 2016 změnit své stanovy, pokud jsou v rozporu s občanským zákoníkem. Informace o spolcích jsou nově ve veřejně přístupném rejstříku. Občanské sdružení se nemusí nijak přeregistrovat. Ze stanov by mělo být jasnější, jaké má spolek orgány a kdo je jeho členem. U většiny občanských sdružení byly stanovy více či méně nevyhovující. Občanský zákoník přesněji definuje orgány a vnitřní uspořádání spolku.

Úprava občanského zákoníku mění předchozí stav, kdy pod hlavičkou občanského sdružení mnohdy pracovaly komerční subjekty. Spolek sice může mít vedlejší výdělečnou činnost, ale jen za účelem podpory své spolkové činnosti.

Zákon stanovuje některé přechodné lhůty:

- do tří let musí být stanovy existujících občanských sdružení přizpůsobeny ustanovením nového občanského zákoníku a je potřeba doplnit do rejstříku spolků údaje, které tam nebudou automaticky překlopeny ze seznamu občanských sdružení (resp. ze základních registrů),
- do dvou let bude nutné provést změnu názvu,

⁵ TURNEROVÁ, Jolana. Bulletin SANĚK č. 18. *Občanský zákoník přinese pořádek i zátěž* ze dne 1. dubna. 2013 [online]. Dostupné z: http://www.spiralis-os.cz/images/bulletin_sanek.jpg

- do tří let musí být registrovány organizační jednotky občanského sdružení a stanou se z nich tak „pobočné spolky“.

Nový občanský zákoník využívá princip od obecného ke konkrétnímu. Je třeba využívat i ustanovení o právnických osobách a korporacích (§ 118 – 213 OZ). Pokud nenajdete ustanovení o výkonu funkce statutárního orgánu, aplikuje se ustanovení o péči řádného hospodáře stanovené obecně pro všechny právnické osoby.

2.2. Občanské sdružení

V této kapitole je popsáno založení, vznik, řízení a zánik občanského sdružení. Kapitola porovnává, jak se působnost občanského sdružení liší od života spolku. Dříve byla občanská sdružení upravena v zákoně č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, nyní se občanská sdružení musí řídit novou právní úpravou a to zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Důvody proč se zakládala občanská sdružení:

- bylo výhodné být spojen s lidmi, kteří sledují stejný cíl. Hlas takto vytvořené skupiny může obecně mít větší váhu než hlas jednotlivce.
- Občanské sdružení bylo osvobozeno od některých správních poplatků. Toto osvobození bylo stanoveno v zákoně č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích.
- Nezanedbatelnou výhodou byla také skutečnost, že občanské sdružení mělo šanci získat granty na podporu své činnosti, a to jak od soukromých dárců tak od nadací, mezinárodních institucí či českých ministerstev.

2.2.1. Vznik občanského sdružení

Registrace a vznik občanských sdružení byla do konce roku 2013 upravena v § 6 - 11 zákona o sdružování občanů. Občanské sdružení vznikalo registrací na Ministerstvu vnitra ČR. Návrh na registraci podávaly minimálně tři fyzické osoby a alespoň jedna musela být starší 18 let. Navrhující osoby představovaly přípravný výbor občanského sdružení. Návrh podepsali členové přípravného výboru a uvedli: svoje jména, data narození a bydliště, kdo z členů starších 18 let je zmocněncem oprávněným jednat jejich jménem.

K návrhu na registraci musel být připojen návrh stanov jako základní vnitřní předpis občanského sdružení. Návrh stanov musel být ve dvojím vyhotovení. Ministerstvo do sedmi dnů po registraci oznámilo vznik občanského sdružení a jeho název a sídlo Českému

statistickému úřadu, který vedl evidenci sdružení a oznámil novému sdružení jeho identifikační číslo (dále jen „IČO“).⁶

2.2.2. Náležitosti stanov

Základní náležitosti stanov byly uvedeny v § 6 zákona o sdružování občanů:

- název sdružení,
- sídlo,
- cíl jeho činností,
- orgány občanského sdružení, způsob jejich ustavování, určení orgánů a zástupců oprávněných jednat jménem občanského sdružení,
- ustanovení o organizačních jednotkách, pokud budou zřízeny a jednat svým jménem,
- zásady hospodaření.

Název občanského sdružení musel být odlišný od názvů právnických osob, které již existují na území ČR a musel obsahovat označení občanské sdružení nebo zkratku o. s.

Sídlo občanského sdružení nebylo zákonem o sdružování občanů blíže upraveno. Pokud mělo být sídlo v bytě fyzické osoby, bylo nutné posoudit, zda je to slučitelné s účelem sdružení a odpovídá to charakteru jeho činnosti.

Cíl činnosti občanského sdružení neboli vymezení hlavní činnosti nebyl jakkoliv vymezen a závisel na přípravném výboru, jak koncipuje obsah hlavní činnosti.

Orgány občanského sdružení byly nezbytnou součástí tohoto sdružení. Jejich úprava byla na vůli přípravného výboru. Často bylo řízení dvoustupňové - nejvyšším orgánem byla valná hromada členů - členská schůze - sněm - sjezd. Ve stanovách musely být uvedeny kompetence tohoto nejvyššího orgánu, způsob usnášení a informace, z kterých členů se sestává. Dalším bývá forma výkonného orgánu - rada nebo výbor.

Součástí stanov musela být i informace o způsobu ustavování funkcionářů, kteří jsou oprávněni za sdružení jednat jménem sdružení (statutární orgán). Bývali jimi předsedové výkonných orgánů - výborů a rad.

Zásady hospodaření jsou stručnou informací, která osvětlí, kde občanské sdružení získávalo prostředky pro svou činnost a na jaké účely byly vynakládány.

⁶ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace - vznik, účetnictví, daně. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 263 s. ISBN 978-80-7263-825-3

2.2.3. Řízení, činnost a financování občanského sdružení

Činnost sdružení byla řízena podle pravidel, která si sdružení samo ustanoví. Nejvyšším orgánem občanského sdružení byla členská schůze, nebylo-li stanoveno jinak ve stanovách, která volila orgány sdružení, mohla volit i statutární orgán sdružení např. předsedu, prezidenta atd.

Výkonným orgánem sdružení byla rada nebo výbor, který řídí sdružení mezi zasedáním nejvyššího orgánu. Stanovy určovaly, jak bude tento výkonný orgán volen a jaké jsou jeho kompetence. Statutárním orgánem býval předseda výkonného orgánu, který zastupoval organizaci, jednal jejím jménem a organizaci řídí.

Dobrovolně bylo možné ustanovit orgány určené ke kontrole hospodaření např. revizní komisi, dozorčí radu aj.

Každé občanské sdružení nebo jeho organizační jednotka měli možnost vykonávat tři druhy činností:

- : hlavní činnost,
- : vedlejší, doplňkovou činnost,
- : podnikatelskou činnost.

Hlavní činností se rozuměly aktivity, pro které bylo občanské sdružení založeno, a které má zapsány ve stanovách. Záleželo na sdružení samotném, jak podrobně si hlavní činnost ve stanovách nadefinuje. Bylo lepší, aby poslání bylo koncipováno spíše obecněji s případným upřesňujícím výčtem aktivit. Výkon hlavní činnosti býval neziskový, a proto býval podporován prostředky z veřejných rozpočtů. Do doplňkové činnosti se řadily takové činnosti, které nepatří do činnosti hlavní, konkrétně jde o příjmy z reklamy (sponzoringu) a z nájemného. Třetí oblastí je podnikání. Každé sdružení mohlo požádat o vydání živnostenského oprávnění k výkonu podnikatelské činnosti a získávat tímto způsobem další příjmy.

Občanská sdružení používala rozmanité zdroje financování své činnosti. Často jsme se mohli setkat s příjmy z podnikání: určité typy občanských sdružení, např. tělovýchovné organizace či kluby, vykonávaly podnikatelské aktivity, měly obstarány i živnostenské listy, vše za účelem získat další zdroje na financování základního poslání. Avšak zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů přímo v úvodu říkal, že hlavním posláním občanského sdružení není výdělečná činnost. Mezi další a velmi důležité zdroje patřily vybírané členské příspěvky, dále dotace ze státního rozpočtu rozdělované prostřednictvím resortních ministerstev, dotace z rozpočtu místních samospráv, dary právnických a fyzických osob, a to jak z ČR, tak i ze

zahraničí. Občanská sdružení využívala také finanční podpory od zahraničních či tuzemských nadací.

2.2.4. Zánik občanského sdružení

Zánik občanského sdružení a jeho likvidace, byl rozebrán v § 12 - 16 zákona o sdružování občanů. Občanské sdružení zaniklo rozhodnutím členů nebo rozhodnutím Ministerstva vnitra. Likvidace občanského sdružení nebyla upravena zvláštním zákonem. Likvidace občanského sdružení musela být zveřejněna Obchodním věstníkem.

Zánik občanského sdružení bylo možné provést i tak, že splynulo s jiným občanským sdružením (tedy dojde k likvidaci s právním nástupcem).

Pro provedení likvidace se stanovil likvidátor, kterého jmenoval statutární orgán občanského sdružení. Mohla jím být pouze fyzická osoba. Likvidátor provedl všechny právní úkony ke zjištění majetku a závazků občanského sdružení. Sestavil tzv. likvidační rozvahu a soupis jmění. Tyto informace posílal každému členovi občanského sdružení, který o to požádal. Pokud bylo vše bez potíží, sestavil likvidátor zprávu o průběhu likvidace s návrhem na rozdělení čistého majetkového zůstatku, a to mezi členy sdružení, a předložil ji ke schválení.

Likvidace končila rozdělením majetku, nebo použitím prostředků na uspokojení věřitelů. Do 30 dnů po skončení likvidace podával likvidátor návrh na výmaz občanského sdružení Ministerstvu vnitra ČR.

2.3. Spolek

Spolky jsou upraveny zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, konkrétně v § 214 a následující. Spolky jsou podle typů právnických osob zařazeny mezi korporace. Samosprávný a dobrovolný spolek může být založen alespoň třemi osobami, které k tomu vede společný zájem a shodnou se na obsahu stanov. Výtisk stanov musí být uložen v úplném znění v sídle spolku. Název spolku musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačí však zkratka „z. s.“.

Jestliže se občanské sdružení nestihlo přetransformovat na jinou organizaci, kterou upravuje nový občanský zákoník, bude automaticky převedeno na spolek. Do konce roku 2015 musí sdružení změnit svůj název.

Hlavní činností spolku může být pouze uspokojování a ochrana těch zájmů, jejichž naplňování byl spolek založen. Podnikání či jiná výdělečná činnost může být činností vedlejší, je-li její účel v podpoře hlavní činnosti nebo v hospodárném využití spolkového

majetku. Zisk z této činnosti lze používat pouze pro spolkovou činnost. Členové spolku neručí za dluhy spolku.⁷

2.3.1. Založení a vznik spolku

Spolek smí založit alespoň tři osoby. Stanovy spolku dle § 218 - 221 NOZ obsahují alespoň:

- a) název a sídlo spolku,
- b) účel spolku,
- c) práva a povinnosti členů vůči spolku, popřípadě určení způsobu, jak jim budou práva a povinnosti vznikat,
- d) určení statutárního orgánu.

Jedná se o minimální požadavky, které musí stanovy spolku v každém případě obsahovat. Tyto náležitosti odpovídají do značné míry těm, které již spolky, resp. občanská sdružení v dnešní době dle původního občanského zákoníku obsahují. V tomto ohledu tedy není předpokládána potřeba přílišných změn.

Dle stanov může být založen pobočný spolek, jako organizační jednotku spolku nebo určit, jakým způsobem se pobočný spolek zakládá a který orgán rozhoduje o založení, zrušení nebo přeměně pobočného spolku.

Uřčí-li stanovy, že členství je různého druhu, vymezí zároveň práva a povinnosti spojené s jednotlivými druhy členství. Omezit práva nebo rozšířit povinnosti spojené s určitým druhem členství lze jen za podmínek určených předem ve stanovách, jinak se souhlasem většiny dotčených členů.

Dle § 222 NOZ spolek lze založit i usnesením ustavující schůze tvořícího se spolku. Spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku. Návrh na zápis spolku do veřejného rejstříku podávají zakladatelé nebo osoba určená ustavující schůzí. Není-li spolek do veřejného rejstříku zapsán do třiceti dnů od podání návrhu na zápis a není-li v této lhůtě ani vydáno rozhodnutí o odmítnutí zápisu, považuje se spolek za zapsaný do veřejného rejstříku třicátým dnem od podání návrhu.

Od roku 2014 registraci spolků provádí soudy. V souvislosti s potřebnými změnami je nezbytné oznamovat změnu stanov a zasílat změněné stanovy nikoliv na Ministerstvo vnitra, jako do konce roku 2013, ale rejstříkovému soudu, což je krajský soud, v jehož obvodu je sídlo hlavního spolku.

⁷ Předpis č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník [online]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

2.3.2. Členství ve spolku

Členství ve spolku je upraveno v § 232 a následující nového občanského zákoníku. Členem spolku může být fyzická i právnická osoba, která projeví vůli být vázána stanovami a splatí členský příspěvek, pokud je tak určeno ve stanovách spolku. Členství je osobní povahy a nepřechází na právního nástupce člena. O přijetí člena rozhoduje nejvyšší orgán spolku. Seznam členů si spolek může, ale nemusí vést.

Členství ve spolku může zaniknout vystoupením, nezaplacením příspěvku nebo vyloučením. O vyloučení člena rozhoduje statutární orgán. Člen, proti kterému návrh směřuje, musí mít příležitost vše vysvětlit a doložit to co je mu k prospěchu. Po doručení rozhodnutí o vyloučení, může člen do 15 dnů požádat o přezkoumání rozhodčí komisi. Členové spolku neručí za jeho dluhy.

2.3.3. Orgány a řízení spolku

Orgány a řízení spolku jsou téměř stejné, jako byly u občanského sdružení a jsou upraveny v § 243 – 267 a v ustanoveních týkající se obecně právnických osob v novém občanském zákoníku. Nejvyšším orgánem spolku je členská schůze. V kompetencích členské schůze je určení hlavní činnosti spolku, rozhodování o změně stanov, schvalování výsledků hospodaření a další rozhodnutí o zrušení spolku s likvidací nebo jeho přeměně.

Zasedání členské schůze je svoláváno nejméně jednou do roka statutárním orgánem, a to vhodným způsobem nejméně 30 dnů před konáním. Při zahájení zasedání musí být zvolen předseda zasedání. Pokud není členská schůze usnášení schopná, může statutární orgán svolat schůzi na náhradní termín a to nejpozději do šesti týdnů od původního zasedání (viz. § 257 NOZ). Z každého zasedání je vyhotoven zápis. Ze zápisu musí být patrné, kdo zasedání svolal, jak a kdy se konalo, kdo je zahájil, kdo mu předsedal, jaké další činovníky schůze zvolila, jaká usnesení přijala a kdy byl zápis vyhotoven.

Pokud je stanovami zřízena kontrolní komise, musí mít minimálně tři členy. Členství v kontrolní komisi není slučitelné s členstvím ve statutárním orgánu spolku ani s funkcí likvidátora. Mezi její povinnosti patří dohled nad řádným vedením záležitostí spolku.

Je-li zřízena rozhodčí komise, rozhoduje sporné záležitosti, které náleží do spolkové samosprávy.

Spolky mohou vytvořit nový spolek jako svůj svaz k uplatňování společného zájmu. V jeho názvu vyjádří svazovou povahu. Právní osobnost (nové pojmenování pro právní subjektivitu) pobočného spolku se odvozuje od právní osobnosti hlavního spolku, název musí obsahovat příznačný prvek názvu hlavního spolku a vyjádřit vlastnost pobočného spolku.

2.3.4. Činnost spolku

Nový občanský zákoník výslovně říká, že hlavní činností spolku může být jen uspokojování a ochrana těch zájmů, k jejichž naplňování je spolek založen. Ve většině literatury je doporučeno, tyto zájmy ve stanovách výslovně uvést. Podnikání nebo jiná výdělečná činnost hlavní činností spolku být nemůže. Vedle hlavní činnosti může spolek vyvíjet též vedlejší hospodářskou činnost spočívající v podnikání nebo jiné výdělečné činnosti. Zisk z činnosti spolku lze použít pouze pro spolkovou činnost včetně správy spolku.

V případě, že je činnost spolku zaměřena také na podnikání či jinou výdělečnou činnost, lze doporučit, aby bylo ve stanovách výslovně uvedeno, že podnikání či jiná výdělečná činnost představuje pouze vedlejší činnost spolku. Tomu by samozřejmě měl odpovídat také skutečný stav.

2.3.5. Zrušení a likvidace spolku

Dle § 268 a následující nového občanského zákoníku je spolek zrušen likvidací soudem na návrh osoby nebo i bez návrhu v případě, že:

- vyvíjí zakázanou činnost (např. činnost, jež omezuje osobní politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví rasu aj.)
- vyvíjí činnost, která je v rozporu s hlavní a vedlejší činností spolku definovanou stanovami,
- nutí třetí osoby k členství ve spolku, k účasti na jeho činnosti nebo k jeho podpoře,
- brání členům ze spolku vystoupit.

Likvidátor zpeněží likvidační podstatu pouze v rozsahu, v jakém to je pro splnění dluhů spolku nezbytné a s likvidačním zůstatkem naloží dle stanov. Likvidátorem může být člen statutárního orgánu, případně člen spolku.

2.4. Obecně prospěšná společnost

Od roku 1996 platí zákon 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Obecně prospěšná společnost (dále jen „OPS”) je právnickou osobou, založenou za účelem poskytování prospěšných služeb za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek. Platí, že její výsledek hospodaření nesmí být použit ve prospěch ani zakladatelů, ani zaměstnanců obecně prospěšné společnosti, ale musí být vždy použit na poskytování služeb, pro které byla společnost zřízena. Pokud se občanská sdružení nechtěla přeměnit na spolky, mohla se do konce roku 2013 transformovat na obecně prospěšnou společnost. Jak

bylo výše zmíněno, zákon o obecně prospěšných společnostech byl zrušen a tedy od 1. 1. 2014 není možné zakládat nové obecně prospěšné společnosti, ale ty stávající mohou dále fungovat, aniž by se musely transformovat na jinou právní formou a dále se řídí starým zákonem.

2.4.1. Založení a vznik obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšná společnost se zakládala dle § 3 - 6 zákona o OPS. Může být založena jak fyzickou a právnickou osobou, tak státem a územními samosprávnými celky. Společnost vzniká sepsáním zakladatelské smlouvy. Zakládací listina obsahuje identifikační údaje o společnosti, druh obecně prospěšných služeb a popř. jejich cenu nebo způsob jejího stanovení, pořízení majetku a další záležitosti stran řízení, dále obsahuje řídicí orgány, odměňování řídicích orgánů, zánik společnosti. Obecně prospěšná společnost vzniká dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností, který vede příslušný soud stejně jako obchodní rejstřík.

2.4.2. Řízení, činnost a financování OPS

Řídicími orgány jsou ředitel dle § 9a zákona o OPS, členové dozorčí rady a správní rada. Správní rada (§10 - §13 Zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech) musí mít nejméně tři členy. Členství ve správní radě obecně prospěšné společnosti je neslučitelné s členstvím v dozorčí radě téže obecně prospěšné společnosti. Správní rada schvaluje rozpočet společnosti, schvaluje účetní závěrku a výroční zprávu, předmět doplňkových činností. Správní rada rozhoduje o zrušení o. p. s. a dále o přechodu práv a povinností zakladatele na jinou osobu. Schvaluje změnu statutu obecně prospěšné společnosti.

Dozorčí rada se zřizuje jako kontrolní orgán, který má nejméně tři členy, nebo počet členů musí být dělitelný třemi. Dozorčí rada přezkoumává účetní závěrku a výroční zprávu, nejméně jedenkrát ročně podává zprávu řediteli a správní radě o výsledcích kontrolní činnosti, dohlíží na to, že obecně prospěšná společnost vyvíjí činnost v souladu se zákony a zakládací listinou. Dozorčí rada je oprávněna nahlížet do účetních knih, svolat mimořádné jednání správní rady. Dozorčí rada je povinna upozornit ředitele a správní radu na porušení zákona, ustanovení zakládací listiny nebo statutu a je oprávněna jim stanovit lhůtu k zjednání nápravy.

Dle § 17 obecně prospěšná společnost může kromě hlavních služeb provozovat i činnost doplňkovou nebo hospodářskou za podmínky, že doplňkovou činností bude dosaženo účinnějšího využití prostředků obecně prospěšné společnosti a nebude tím ohrožena kvalita, rozsah a dostupnost obecně prospěšných služeb. Nesmí se účastnit na podnikání jiných osob.

Získáním prostředků na provozování prospěšných služeb je sledováno dosažení přijatelných cen za poskytované služby. Zřizovatel po zřízení již nemá právní sílu, aby činnost společnosti ovlivnil přímo, může ji ovlivnit pouze nepřímo prostřednictvím vlivu na členství ve správní nebo dozorčí radě, jmenováním ředitele.

Financování obecně prospěšné společnosti je zajištěno:

- dotací ze státního rozpočtu,
- z rozpočtu územních samosprávných celků,
- ze státního fondu,
- z příspěvků a darů od jiných osob,
- z vlastní činnosti,
- z hospodářské činnosti.

2.4.3. Zánik a zrušení obecně prospěšné společnosti

Dle § 7 - 9 zákona o OPS, obecně prospěšná společnost zaniká zrušením s likvidací nebo bez likvidace dnem výmazu z rejstříku. Zaniknout může uplynutím doby nebo účelu stanoveného při vzniku, rozhodnutím správní rady nebo soudu, prohlášením konkursu. Při likvidaci se prodá jen tolik majetku, aby výtěžek z prodeje stačil na úhradu splatných závazků. Zbytek majetku se převede na jinou obecně prospěšnou společnost, jestliže taková byla vybrána a schválena ve statutu, není-li tak, pak na obec - úplatně, nebo bezúplatně. Poslední možností v případě nezájmu obce je převod majetku na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, aby byl i nadále používán k poskytování obecně prospěšných cílů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v přechodných ustanoveních prodlužuje fungování stávajících obecně prospěšných společností podle původních předpisů, není však možno založení nových obecně prospěšných společností. Občanský zákoník vytvořil prostor, aby se o. p. s. mohly přeměnit na ústavy, nadace nebo nadační fondy, již v souladu s novými právními postupy. Obecně prospěšné společnosti, které nezmění právní formu, budou řídit svoji činnost podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů, avšak své dokumenty uvedou do souladu s obecnou úpravou občanského zákoníku během následujících tří období.⁸

⁸ MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace - vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 263 s. ISBN 978-80-7263-825-3

2.5. Transformace občanského sdružení na obecně prospěšnou společnost nebo spolek

Transformaci občanského sdružení na obecně prospěšnou společnost upravuje zákon č. 68/2013 Sb., o změně právní formy občanského sdružení na obecně prospěšnou společnost, platný do 31. 12. 2013. Podstatou změny právní formy občanského sdružení je, že změnou právní formy se sdružení neruší, ani nezaniká, pouze se mění jeho vnitřní poměry a zaniká individuální členství. Zůstává historie i IČ, jsou platné stávající smlouvy. Zákon umožňuje sdružením, která se stala poskytovateli služeb nikoliv svým členům, ale veřejnosti, a svou činností se tak dostala do postavení, které odporuje pojetí sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., předejít situaci, kdy by o jejich rozpuštění rozhodovalo ministerstvo vnitra.

Která občanská sdružení mohou či mají využít zákon č. 68/2013 Sb.:

- : sdružení bez organizačních jednotek s právní subjektivitou,
- : občanská sdružení, jejichž hlavní činností je poskytování služeb za úplatu veřejnosti.

NOZ klade důraz na to, aby spolky měly dobře ošetřený členský princip. To dosud platným zákonem stanoveno nebylo, proto mohou stávající občanská sdružení často fungovat jako sdružení, která nemají členy. Členství se považuje za formální znak. Členové nemají stanovena stanovami žádná práva ani povinnosti. Je to věc, na kterou občanská sdružení nepamatují a se členskou základnou nepracují. To se musí po nabytí účinnosti NOZ změnit. Spolky mají také nové informační povinnosti - dodnes je neměly. Pokud bude chtít spolek získat status veřejné prospěšnosti, bude muset vydávat i výroční zprávu včetně zprávy o hospodaření. Ze stanov spolku by mělo být jasnější, jaké má spolek orgány a kdo je jeho členem.

Tabulka č. 2.1 Porovnání jednotlivých neziskových organizací

	Občanské sdružení	Obecně prospěšná společnost	Spolek
právní úprava	Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů platný do 31. 12. 2013	Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
založení	minimálně 3 osoby	jeden zakladatel (zakládací listina) nebo více zakladatelů (zakládací smlouva)	minimálně 3 osoby
registrace	na Ministerstvu vnitra	u rejstříkového soudu	u rejstříkového soudu

			(krajský soud)
vznik	dnem registrace u Ministerstva vnitra	zápisem do rejstříku obecně prospěšných společností	zápisem do spolkového rejstříku
název	občanské sdružení nebo o. s.	obecně prospěšná společnost nebo o. p. s.	spolek nebo z. s.
orgány	Zákonem o sdružování občanů nejsou přesně definovány. Orgány občanského sdružení jsou definovány v jeho stanovách.	OPS má tři povinné orgány - správní rada, dozorčí rada a ředitel.	Dle NOZ dva povinné orgány: statutární orgán a nejvyšší orgán.
nejvyšší orgán	Členská schůze	Správní rada	Členská schůze, ale také plénum, sněm, schůze, valná hromada apod. NOZ stanoví, že nejvyšším orgánem spolku může být statutární orgán tzn. ve skutečnosti bude mít pouze 1 orgán.
statutární orgán	Předseda	Ředitel	Individuální – předseda, Kolektivní - výbor
Jiný orgán	Výkonným orgánem je rada nebo výbor, ty řídí sdružení mezi zasedáním nejvyššího orgánu	Dozorčí rada je povinně zřizovaným kontrolním orgánem OPS.	Dobrovolně může mít spolek kontrolní nebo rozhodčí komisi a další orgány určené ve stanovách.
likvidace	stanoven likvidátor – vždy fyzická osoba.	zrušení s likvidací nebo bez likvidace, správní rada jmenuje likvidátora	Nelze-li povolát likvidátora jinak, jmenuje soud likvidátorem i bez jeho souhlasu některého z

			členů statutárního orgánu.
Likvidační zůstatek	Pokud se sdružení likviduje a stává se součástí jiného sdružení, zůstatek přechází na nové sdružení (tzv. nástupce), pokud se sdružení zrušuje bez právního nástupce, potom se zůstatek většinou rozpouští mezi členy rovným dílem.	Není-li určeno v zakládací listině převod zůstatku na jinou OPS a zakladatelem OPS není Česká republika nebo kraj, likvidační zůstatek nabídne likvidátor k převodu obci, ve které sídlí.	Likvidátor naloží s likvidačním zůstatkem podle stanov. Určí-li stanovy spolku se statusem veřejné prospěšnosti, že má být likvidační zůstatek použit k jiným než veřejně prospěšným cílům, nepřihlíží se k tomu. Nelze-li s likvidačním zůstatkem naložit podle stanov, nabídne likvidátor likvidační zůstatek spolku s obdobným účelem.
	Do 30 dnů po skončení likvidace likvidátor podal návrh na výmaz občanského sdružení Ministerstvu vnitra ČR	Do 30 dnů po skončení likvidace podá likvidátor rejstříkovému soudu návrh na výmaz OPS z rejstříku.	Likvidátor podá do 30 dnů od skončení likvidace návrh na výmaz právnické osoby z veřejného rejstříku (§ 207 NOZ).
Zánik	rozhodnutím členů nebo Ministerstva vnitra	dnem výmazu z rejstříku,	dnem výmazu z rejstříku

Zdroj: vlastní zpracování

Občanskému sdružení se dle nové právní úpravy blíží nejvíce spolek. Proto se občanské sdružení SNOVAČ rozhodlo stát se spolkem. Změna stanov v tomto případě je pro něj jednodušší. Je doporučeno, aby ve stanovách občanské sdružení (v budoucnu spolek) lépe definovalo činnost, pro kterou bylo založeno. Název spolek lépe vyhovuje organizaci SNOVAČ, protože ve svém názvu má pojem sdružení, který nyní pouze nahradí za pojem spolek.

2.6. Veřejná prospěšnost

Novinkou v občanském zákoníku je, že definuje status právnické osoby, jako veřejně prospěšné (§ 146 a následující občanského zákoníku). Nový občanský zákoník obsahuje pouze obecná ustanovení týkající se statusu veřejné prospěšnosti, podrobnější úpravu má obsahovat zvláštní zákon o statusu veřejné prospěšnosti, který však v září 2013 byl zamítnut senátem. Návrh zákona o veřejné prospěšnosti má obsahovat demonstrativní výčet činností, které se považují za veřejně prospěšné.

Veřejná prospěšnost nebude svázána s právní formou právnické osoby, ale s tím, zda splňuje status veřejné prospěšnosti. Veřejně prospěšná bude moci tedy být i společnost s ručením omezeným. Status veřejné prospěšnosti se bude zapisovat do veřejného rejstříku. Zápis statusu veřejné prospěšnosti má být určitou zárukou, že na subjekt s tímto statutem bude hleděno jako na subjekt, který si zaslouží jisté daňové výhody.⁹

Pro spolky, které se budou snažit status veřejné prospěšnosti získat, je potřeba přizpůsobit jejich organizaci požadavkům zákona. To zejména ve vztahu k vytvoření kontrolního orgánu právnické osoby, u spolků tedy kontrolní komisi. Lze jednoznačně doporučit, aby se spolek pokusil o získání statusu veřejné prospěšnosti, a to v návaznosti na výhody, které budou v takovém případě spolku poskytovány. Na druhou stranu je potřeba uvést, že ani v případě, kdy určitý spolek na status veřejné prospěšnosti nedosáhne, není diskvalifikován z možnosti být příjemcem podpor či dotací.

Nezisková organizace, která splní podmínky, si bude moci podat žádost o přiznání statusu veřejné prospěšnosti. Přiznaný status se zapíše do veřejného rejstříku, aby byl dostupný ostatním. Udělení statutu není konečné, neboť při nesplnění podmínek může být společnost statusu zbavena.

2.7. Přechodná ustanovení

Nový občanský zákoník stanovuje přechodná ustanovení v § 3041 a následující, a to konkrétně:

- ustanovení stanov, která odporují donucujícím ustanovením NOZ, pozbývají závaznosti dnem nabytí jeho účinnosti, tedy k 1. 1. 2014. Občanské sdružení musí nejpozději do 3 let od účinnosti nového občanského zákoníku, tedy do 1. 1. 2017, přizpůsobit stanovy tomuto zákoníku a doručit je orgánu veřejné moci, který vede veřejný rejstřík, do něhož je spolek zapsán (tj. příslušnému rejstříkovému soudu). V

⁹ BĚHOUNEK, Pavel. *Rekodifikace soukromého práva od 1. 1. 2014*, č. 7. Účetnictví v praxi 2013. Wolters Kluwer ČR, a.s. 2013. 40 s. ISSN 1211-7307

případě, že spolek toto neučiní, příslušný rejstříkový soud ho k tomu vyzve a stanoví dodatečnou přiměřenou lhůtu ke splnění této povinnosti. Pokud takto dodatečně stanovená lhůta uplyne marně, soud spolek na návrh orgánu veřejné moci nebo osoby, která na tom osvědčí právní zájem, zruší a nařídí její likvidaci.

- Pokud název spolku odporuje ustanovením občanského zákoníku, musí občanské sdružení přizpůsobit svůj název požadavkům tohoto zákoníku, a to do 3 let ode dne nabytí účinnosti NOZ, tedy do 1. 1. 2016.
- do tří let, tedy do 1. 1. 2017, musí být registrovány organizační jednotky občanského sdružení a stanou se z nich tak „pobočné spolky“, jinak jejich právní subjektivita zanikne.

2.8. Zákon o veřejných rejstřících

V § 120 a § 121 NOZ je zavedena jednotná regulace veřejných rejstříků právnických osob, avšak pojem veřejný rejstřík není nijak specifikován, úprava je značně strohá a pro řádné fungování veřejných rejstříků nedostatečná. Ani zákon o korporacích neobsahuje komplexní úpravu zápisu právnických či podnikajících fyzických osob do veřejných rejstříků, jak to činil zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů v rámci úpravy obchodního rejstříku. Bylo tedy třeba přijmout zvláštní zákon pro právní zakotvení nejen obchodního rejstříku, ale dalších rejstříků, jejichž existenci a fungování předpokládá nový občanský zákoník a zákon o korporacích.¹⁰

Veřejnými rejstříky právnických a fyzických osob podle zákona č. 304/2013 Sb., o rejstřících se rozumí:

- a) spolkový rejstřík,
- b) nadační rejstřík,
- c) rejstřík ústavů,
- d) rejstřík společenství vlastníků jednotek,
- d) obchodní rejstřík,
- f) rejstřík obecně prospěšných společností.

Zákon o rejstřících dle důvodové zprávy dodržuje toto dělení, a pokud je nějaké pravidlo stanoveno pro veřejné rejstříky, myslí se tím všechny výše uvedené rejstříky, zatímco pokud zákon stanoví nějaké pravidlo pouze pro obchodní rejstřík, platí toto pravidlo pouze pro obchodní rejstřík a nikoli pro další veřejné rejstříky.

¹⁰ TEJKAL, Jan a Jindřich MAYER. *Nový zákon o veřejných rejstřících* ze dne 17. 2. 2014 [online]. Dostupné z: www.epravo.cz

Jako hlavní změnu lze chápat, že právní úprava veřejných rejstříků je obsažena v jednom právním předpise – zákoně o veřejných rejstřících (dále jen „ZVR”), přičemž v tomto zákoně je zachováno odlišení obchodního rejstříku a dalších rejstříků a odlišuje, co se do kterého rejstříku zapisuje s tím, že obsahuje některá pravidla jednotná pro všechny veřejné rejstříky. Veřejné rejstříky vedou bez výjimky rejstříkové soudy. Zákon o rejstřících zcela nově upravuje zápis do veřejného rejstříku notářem za splnění zákonem stanovených podmínek. Dále zákon o rejstřících upravuje výrazně přísněji následky porušení povinnosti předložení listin soudu. Zvyšuje se výše možné sankce, kterou může předseda senátu uložit zapsané osobě. Nově dle § 105 zákona o veřejných rejstřících může rejstříkový soud zahájit řízení o zrušení zapsané osoby s likvidací, pokud povinnosti dle § 104 ZVR neplní opakovaně nebo pokud může takové neplnění mít závažné důsledky pro třetí osoby a je na tom právní zájem.

Spolkový rejstřík

Do spolkového rejstříku se dle § 26 odst. 1 zákona o veřejných rejstřících zapisují:

- spolky,
 - odborové organizace,
 - mezinárodní odborové organizace,
 - organizace zaměstnavatelů a mezinárodní organizace zaměstnavatelů,
 - pobočné spolky, pobočné organizace odborové organizace, mezinárodní odborové organizace, organizace zaměstnavatelů a mezinárodní organizace zaměstnavatelů,
- a dále další osoby, o nichž tak stanoví jiný zákon.

Sdružení registrovaná u Ministerstva vnitra do 31. 12. 2013 jsou automaticky převedena do příslušného veřejného rejstříku, povinností však každého statutárního zástupce je doplnit potřebné údaje v příslušném rejstříku do 3 let od účinnosti nového občanského zákoníku.

2.9. Závěr kapitoly

Nový občanský zákoník nahrazuje dosavadní právní úpravu z roku 1964. Ta byla několikrát novelizována. Starý občanský zákoník vycházel z poměrů a názorů na soukromé právo z 60. let. Dnes je již tato úprava nevyhovující, a to mimo jiné i z důvodu roztříštěnosti úpravy vztahů. Občan musí sledovat občanský zákoník, zákon o rodině, obchodní zákoník a celou řadu dalších předpisů. Nový předpis tedy pojímá širší úpravu práva soukromého, neboli veškeré soukromoprávní vztahy jsou obsaženy v jednom kodexu.

Změny v občanském a obchodním právu k 1. 1. 2014 se také dotkly problematiky daní, a to nejen svojí terminologií, ale i celou řadou věcných změn, které rekodifikace přináší. Podle bývalého ministra spravedlnosti přinese nový občanský zákoník více svobody v soukromoprávních vztazích, nová práva a nové možnosti, ale také více odpovědnosti. „*Kdo je bude znát, může je lépe využívat a lépe se vystříhat rizik, která na něj v soukromém životě číhají,*” jak tvrdí Pavel Blažek (2013).¹¹

Nový občanský zákoník rozhodně není stručnou právní normou. Seznámení a orientace v něm bude vyžadovat jistý čas. Obsahuje totiž plných 3081 paragrafů. Takto rozsáhlou právní úpravu má proto, že přejímá celou řadu pravidel, které byly dosud upraveny jinými právními předpisy, jež současně k 31. prosinci 2013 ruší. Jde o více než 100 právních předpisů, které dále zpřesňuje, rozšiřuje nebo přizpůsobuje současným potřebám.

Lze říci, že úprava Nového občanského zákoníku je oproti stávající úpravě komplexnější, ale složitější. Klade vyšší nároky na uspořádání poměrů Spolků, což do budoucna pravděpodobně znesnadní přístup k této tradiční formě sdružování, na druhou stranu, by to však mělo přispět k průhlednosti a důvěryhodnosti těchto subjektů.

¹¹ KUČEROVÁ, Dagmar. *Nový občanský zákoník pomalu klepe na dveře* ze dne 7. Května 2013 [online]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz>

3. DANĚ V NEZISKOVÉ ORGANIZACI

Daně se týkají všech právnických i fyzických subjektů. Dříve, než bude moci spolek řešit daň z příjmů, je nutné zhodnotit i ostatní daně, které se spolku týkají. Neziskové organizace se často dostávají do situací, kdy obdrží dary, mohou zdědit nějaký majetek, případně na ně může převést někdo nemovitost. Některé právnické subjekty vlastní nemovitost a musí za ni platit daň. Neziskové organizace mají i své zaměstnance, za které odvádí daně, sociální a zdravotní pojištění, které by se dalo nazvat jakýmsi druhem daně, jelikož je to povinná platba. Dříve než bude řešena daň z příjmů, musí být zhodnoceny tyto ostatní daně, zda je lze uznat jako daňově uznatelný náklad, zda nám tyto daně sníží základ daně z příjmů a tím i výslednou daň, nebo nikoli.

3.1. Daň z nemovitostí

3.1.1 Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí platný

Předmět daně

Předmětem daně z pozemků dle § 2 zákona o dani z nemovitostí (dále jen „ZDN“) jsou pozemky na území České republiky evidované v katastru nemovitostí. Předmětem daně z pozemků nejsou pozemky zastavěné zdanitelnými stavbami v § 7 odst. 1 nebo 2 v rozsahu půdorysu těchto staveb, lesní pozemky, na nichž se nacházejí lesy ochranné a lesy zvláštního určení, vodní plochy s výjimkou rybníků sloužících k intenzivnímu a průmyslovému chovu ryb, pozemky určené pro obranu státu.

Předmětem daně ze staveb dle § 7 ZDN jsou na území České republiky (dále jen „ČR“) stavby, pro které byl vydán kolaudační souhlas, stavby způsobilé k užívání na základě oznámení stavebnímu úřadu, nebytové prostory včetně podílu na společných částech stavby a další. Předmětem daně ze staveb nejsou stavby přehrad, vodovodních řádů, vodárenských objektů, kanalizačních stok atd. Dále předmětem daně nejsou stavby zpevněných ploch pozemků.¹²

Poplatníci daně

Poplatníkem daně ze staveb dle § 8 ZDN je vlastník zdanitelné stavby, bytu nebo samostatného nebytového prostoru. Dle § 13 ZDN poplatníci, kteří jsou spoluvlastníky nemovité věci, nebo u nichž nelze určit podíl na nemovité věci, jsou povinni plnit daňovou povinnost společně a nerozdílně.

¹² MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2013, úplná znění k 1. 1. 2013*. 22. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s. 2013. 264 s. ISBN 978-80-247-4643-2

Základ daně ze staveb

Základem daně dle § 10 zákona o dani z nemovitostí je výměra půdorysu nadzemní části stavby v m² (dále jen „zastavená plocha“) podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období. Základ daně ze staveb se zaokrouhluje na celé m² nahoru viz. § 12a ZDN. Sazby daně ze staveb najdeme v § 11 Zákona o dani z nemovitostí.

Daňové přiznání

Daňové přiznání dle § 13a (dále jen „DAP“) je poplatník povinen podat příslušnému správci daně do 31. ledna zdaňovacího období. Daňové přiznání se nepodává, pokud je poplatník podal v některém z předchozích zdaňovacích období nebo daň byla vyměřena či doměřena v některém z předchozích zdaňovacích období z moci úřední a ve srovnání s tímto předchozím zdaňovacím obdobím nedošlo ke změně okolností rozhodných pro vyměření daně. V tomto případě se daň vyměří ve výši poslední známé daně a za den vyměření daně a současně za den doručení tohoto rozhodnutí poplatníkovi se považuje 31. leden zdaňovacího období.

3.1.2. Aplikace zákon o dani z nemovitostí na neziskovou organizaci

Zákon uvádí výčet subjektů, jejichž pozemky a stavby jsou od daně osvobozeny. Osvobození je uvedeno v §9 Zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí. V § 9 tohoto zákona je uvedeno, že pozemky a stavby ve vlastnictví sdružení občanů a obecně prospěšných společností jsou osvobozeny od daně z nemovitostí.

Pozemky a stavby, s výjimkou staveb obytných domů, a samostatné nebytové prostory jsou osvobozeny od daně, nejsou-li využívány k podnikatelské činnosti nebo pronajímány. Jsou-li pronajaty organizační složce státu, obci, kraji nebo příspěvkové organizaci, jsou osvobozeny za předpokladu, že nejsou využívány k podnikatelské činnosti. Organizace založené k jiným účelům než je podnikání, se tedy stanou poplatníkem daně z nemovitostí, pokud pozemky a stavby pronajímají subjektům, které nejsou organizační složkou státu, obcí, krajem nebo příspěvkovou organizací, popř. tento majetek slouží k podnikání. Zákon ukládá daňovou povinnost výslovně jen v případě výkonu podnikatelské činnosti, což je pojem užší než činnost hospodářská, do které patří i vedlejší a doplňková činnost, budeme-li přesně dodržovat výklad uvedený v účetních předpisech, protože jen tam je jeho význam vyložen.

Nárok na osvobození se uplatňuje podáním daňového přiznání. Podléhá-li osvobození jen část stavby, zjistí se nárok na osvobození v poměru, v jakém je podlahová plocha

nadzemní části podléhající osvobození k celkové podlahové ploše nadzemních částí stavby. Částečné osvobození je možné uplatnit i v případě pozemku.

3.1.3. Stanovení daně z nemovitostí ve sdružení SNOVAČ za rok 2013

Sdružení SNOVAČ, o. s. sídlí v budově s kanceláři a tělocvičnou, kterou vlastní. Budova se nachází v Ostravě a byla postavena a předána do užívání 15. května 2009 v pořizovací ceně 1 360 000 Kč.

Při stanovení daně se postupuje dle Zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí. Sportovní hala s kanceláři má výměru 600 m². V prvním podlaží je umístěna hala s šatnami a sociálním zařízením a v druhém podlaží jsou umístěny kanceláře a skladové prostory. Stavba je ze dvou třetin pronajímána veřejnosti za úplatu.

Podle §9 odst. 1 písm. f zákon o dani ze staveb jsou od daně ze staveb osvobozeny stavby ve vlastnictví sdružení občanů a obecně prospěšných společností. Z toho vyplývá, že sdružení je od této daně osvobozeno. Jelikož je stavba ze dvou třetin pronajímána podléhá z části zdanění a z části je osvobozena od daně. Sdružení bylo povinno podat daňové přiznání do konce ledna 2010, ve kterém uplatnilo osvobození od daně v ř. 306 sloupec g. V řádku 308 byly uvedeny důvody nároku na osvobození. V dalších letech není potřeba podávat DAP.

Tabulka č. 3. 1 Výpočet daně z nemovitostí

Položka	výpočet	částka	číslo řádku v DAP
ZD	X	600 m ²	307 a 311
sazba daně § 11	X	10 Kč	312
počet nadzemních podlažích	X	2	313
zvýšení sazby za další nadzemní podlaží	X	1,5	314
koeficient § 11 odst. 3 a 4	X	1	315
výsledná sazba daně	10 + 1,5	11,5	316
daň ze staveb	(sazba daně 11,5 · ZD 600 m ²)	6 900 Kč	317
poměr osvobození ku celkové výměře	$\frac{200 \text{ m}^2}{600 \text{ m}^2}$	0,33	320
hodnota osvobození	6 900 Kč · 0,33	2 277 Kč	321

Daň po uplatnění osvobození	6 900 Kč – 2 277 Kč	4 623 Kč	322
místní koeficient	X	3,5	325
daňová povinnost	4 623 Kč · 3,5	16 180 Kč	326

Zdroj: vlastní zpracování

Občanské sdružení v roce 2013 zaplatilo daň ze staveb ve výši 16 180 Kč. Jestliže občanské sdružení podalo v roce 2010 daňové přiznání a od té doby nebyla provedena přístavba k nemovitosti, nebo nebyl změněn charakter nemovitosti, nemusí podávat daňové přiznání. I když dojde ke změně koeficientů, není subjekt povinen podávat daňové přiznání, musí však daň odvést ve správné výši. Občanské sdružení obdrží pouze složenku s předepsanou výší daně.

3.1.4. Srovnání s právní legislativou platnou od roku 2014

Hlavním cílem novely zákona o dani z nemovitých věcí (původně o dani z nemovitostí) je zohlednění rozsáhlých změn v oblasti soukromého práva zavedených novým občanským zákoníkem. S ohledem na rekodifikaci soukromého práva bylo nezbytné k 1. lednu 2014 přizpůsobit stávající daň z nemovitostí nové právní úpravě a zachovat tak právní jistotu poplatníků daně z nemovitých věcí, a to zejména s ohledem na nové pojetí nemovité věci v oblasti soukromého práva.

V souvislosti s vymezením pojmu nemovitá věc dle nového občanského zákoníku, bylo nutné upravit předmět daně z nemovitých věcí. Rozdělení na pozemky, stavby a jednotky zůstalo zachováno avšak s tím, že předmět daně ze staveb a jednotek je oproti dosavadnímu zákonu o dani z nemovitostí nepatrně zúžen. Předmětem daně z nemovitých věcí jsou pozemky, nově definované zdanitelné stavby a jednotky. Pro účely daně z nemovitých věcí se pojmem zdanitelné stavby rozumí budovy, inženýrské stavby (výslovně vyjmenované v příloze k zákonu o dani z nemovitých věcí) a jednotky evidované v katastru nemovitostí, vymezené podle zákona č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a vlastnické vztahy k bytům (zákon o vlastnictví bytů), ve znění pozdějších předpisů, tak i jednotky vymezené podle nového občanského zákoníku.

S ohledem na nové pojetí jednotky dle nového občanského zákoníku (jednotku nově tvoří byt či nebytový prostor, dále podíl na společných částech domu a podíl na pozemku), se pro výpočet základu daně, kterým je u jednotky upravená podlahová plocha bytu nebo nebytového prostoru, vedle současného koeficientu ve výši 1,20 nově zavádí koeficient ve výši 1,22. Tato změna navazuje na dosavadní stav, podle kterého je základem daně u jednotky

výměra podlahové plochy bytu nebo nebytového prostoru v m² vynásobená koeficientem 1,20. Tento koeficient se použije pouze tehdy, pokud s jednotkou není spojen spoluvlastnický podíl na pozemku nebo se jedná pouze o pozemek v celém rozsahu zastavěný domem, v němž jsou byty a nebytové prostory, případně jejich soubory, evidované v katastru nemovitostí jako jednotky. Koeficient 1,22 se použije v ostatních případech. Pokud se týče poplatníků - vlastníků jednotek, kteří již dříve podali daňová přiznání, nebudou mít v souvislosti s touto změnou povinnost znovu podat daňové přiznání. V těchto případech správce daně vyměří daň z moci úřední.

Stavby, které doposud byly vyňaty z předmětu daně ze staveb (např. stavby upravující vodní tok, kanalizační stavby aj.), budou s účinností od 1. 1. 2014 v rozsahu budov a inženýrských staveb nově předmětem daně ze staveb a jednotek, současně však jsou od daně osvobozeny. V těchto případech poplatník nemá za povinnost uplatnit nárok na osvobození zdanitelných staveb včetně k nim náležejících pozemků v daňovém přiznání.

Změny, které přináší úprava zákona o dani z nemovitostí (nově o nemovitých věcech) se nedotkly výše sazeb daně, avšak v některých ohledech upřesňují podmínky, za kterých se současná sazba zvyšuje u zdanitelných staveb pro podnikání.¹³

Nadále platí osvobození od daně z nemovitých věcí u pozemků tvořící jeden funkční celek se stavbou ve vlastnictví obecně prospěšných společností, spolků, odborových organizací, organizací zaměstnavatelů, mezinárodních odborových organizací a jejich pobočných organizací. Od daně ze staveb jsou osvobozeny budovy nebo jednotky ve vlastnictví obecně prospěšných společností, spolků, odborových organizací, atd.

3.2. Daň silniční

Jelikož občanské sdružení vlastní automobil, který využívá pro svou činnost a také občas použije soukromý automobil jednoho ze zaměstnanců je povinno řešit otázku daně silniční.

3.2.1. Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční platný v roce 2013

Předmět daně

Předmětem daně silniční je vymezen v § 2 a jsou jím silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná a provozovaná v České republice, jsou-li používána k podnikání nebo k jiné samostatné výdělečné činnosti nebo jsou používána v přímé souvislosti s podnikáním anebo k činnostem, z nichž plynou příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů.

¹³ Informace MF ke změnám v zákoně o dani z nemovitých věcí schválené v zákonném opatření Senátu ze dne 24. 10. 2013 [online]. Dostupné z: www.mfcr.cz

Předmětem daně silniční jsou vždy vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny určená výlučně k přepravě nákladů a registrovaná v České republice a to bez ohledu na to zda jsou používána k podnikání.

Předmětem daně nejsou speciální pásové automobily a ostatní vozidla podle zvláštního právního předpisu např. zemědělské a lesnické traktory; vozidla, kterým byla přidělena zvláštní registrační značka.¹⁴

Poplatníci daně

Poplatníkem daně je dle § 4 zákona o dani silniční ten kdo,

- a) jako provozovatel vozidla zapsán v České republice v registru vozidel a je zapsána v technickém průkazu vozidla,
- b) užívá vozidlo, v jehož technickém průkazu je zapsána jako provozovatel osoba, která zemřela, zanikla nebo byla zrušena, anebo vozidlo, jehož držitel je odhlášen z registru vozidel.

Poplatníkem daně je rovněž

- a) zaměstnavatel, pokud vyplácí cestovní náhrady svému zaměstnanci za použití osobního automobilu nebo jeho přípojného vozidla, pokud daňová povinnost nevznikla již provozovateli vozidla,
- b) osoba, která používá vozidlo registrované a určené jako mobilizační rezerva nebo pohotovostní zásoba k účelům uvedeným v § 2 odst. 1,
- c) stálá provozovna nebo jiná organizační složka osoby se sídlem nebo trvalým pobytem v zahraničí.

Je-li u téhož vozidla poplatníků více, platí daň společně a nerozdílně.

Základ daně

Základem daně je dle § 5

- a) zdvihový objem motoru v cm³ u osobních automobilů s výjimkou osobních automobilů na elektrický pohon,
- b) součet největších povolených hmotností na nápravy v tunách a počet náprav u návěsů,
- c) největší povolená hmotnost v tunách a počet náprav u ostatních vozidel.

¹⁴ MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2013, úplná znění k 1. 1. 2013*. 22. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s. 2013. 264 s. ISBN 978-80-247-4643-2

Záloha na daň

Poplatník platí zálohy na daň, které jsou splatné do 15. dubna, 15. července, 15. října a 15. prosince, jak je psáno v § 10 zákona o dani silniční. Zálohy na daň se vypočtou ve výši 1/12 příslušné roční sazby daně za každý kalendářní měsíc, ve kterém u vozidla trvala, vznikla nebo zanikla daňová povinnost v rozhodném období.

Daň, záloha na daň a sleva na dani za jednotlivá vozidla se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Daňové přiznání

Daňové přiznání dle § 15 podává poplatník, jemuž vzniká daňová povinnost do 31. ledna kalendářního roku následujícího po uplynutí zdaňovacího období, a to i v případech, jedná-li se o poplatníka, kterému přiznání zpracovává daňový poradce nebo poplatníka, jehož úpadek nebo hrozící úpadek se řeší v insolvenčním řízení. V přiznání se uvádějí vozidla od daně osvobozená, kromě vozidel uvedených v § 3 odst. 1 písm. a) a b).

3.2.2. Aplikace zákona o dani silniční na občanské sdružení

Ze zákona vyplývá, že pokud nezisková organizace provozuje hospodářskou činnost nebo i v rámci hlavní činnosti vykonává činnosti, které podléhají dani z příjmů, je i tato organizace plátcem silniční daně. Na vozidla se vztahují stejná daňová pravidla i stejná osvobození jako u podnikatelských subjektů (§ 3 Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční).

I v případech, kdy organizace povolí pracovníkovi použít při pracovní cestě vlastní motorové vozidlo a vyplacené cestovní náhrady budou sloužit jako uznávaný daňový výdaj ve zdaňované činnosti, neboť vozidlo bylo použito v souvislosti se zdaňovaným příjmem, je povinností zaměstnavatele podle § 6 zákona o silniční dani zaplatit silniční daň.

Zákon umožňuje snížit sazbu daně u osobních i nákladních aut o:

- : 48 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců od data jejich první registrace,
- : o dalších 40 % po dobu následujících dalších 36 kalendářních měsíců
- : o dalších 25 % po dobu následujících dalších 36 měsíců.

Je tedy třeba hledat v technickém průkaze, kdy bylo vozidlo poprvé registrováno. Celkem má vozidlo sníženou daň po dobu 108 kalendářních měsíců. Příslušné snížení sazby lze uplatnit již v měsíci, kdy k registraci došlo, takto se postupuje i u změny majitele. Naproti tomu u vozidel registrovaných v tuzemsku nebo v zahraničí před datem 31. 12. 1989 se sazba daně zvyšuje o 25 %.

Uvedení daně silniční do praxe u nevýdělečných organizací není jednoduché. Dosáhne-li NO zisku v hlavní činnosti - podává také přiznání k dani silniční. Ovšem § 10 zákona o dani silniční ukládá poplatníkům, aby vždy nejpozději patnáctý den po skončení I., II. a III. čtvrtletí a 15. prosince zaplatili zálohu na daň silniční, tedy zjistili, zda jim právě za to předešlé období vznikla povinnost tuto zálohu zaplatit, protože auto bylo používáno k dosahování výdělečné činnosti. Ostatní poplatníci, kteří nejsou neziskovou organizací mají svoji pozici jistou: jestliže auto používali pro podnikání, pak je jejich povinností platit zálohy. Ovšem NO to zjistí až po skončení roku. Ačkoli zákon uvádí, že zjištění podmínek pro klasifikování hlavních činností vstupujících do základu daně se provádí za celé zdaňovací období, názor Ministerstva financí je jiný. Nevýdělečné organizace by měly vždy po uplynutí čtvrtletí zjistit případy, kdy se hlavní činnosti nachází v kladných hodnotách ke konci sledovaného čtvrtletí, a podle toho také zaplatit zálohy na daň silniční.

3.2.3. Stanovení daně silniční v občanském sdružení SNOVAČ za rok 2013

Občanské sdružení má ve vlastnictví starší automobil za pořizovací cenu (dále jen „POC“) 200 000 Kč, který pořídilo 13. března 2012.

Při pořízení mělo vozidlo najeto 145 000 km. Jedná se o Volkswagen Caddy 1.9 TDI (dále jen „VW Caddy“), objem motoru 1896 cm³, se státní poznávací značkou 1T2 3566, první registrace listopad/2010. Dle knihy jízd bylo zjištěno, že automobil najel v jednotlivých měsících níže uvedené kilometry zaznamenané v tabulce. Mimo automobil zařazený v majetku sdružení, byl pro služební cesty občas využíván i osobní automobil zaměstnance, a to Škoda Fabia se státní poznávací značkou 3T2 5828, zdvihový objem motoru 1390 cm³, datum první registrace květen/2006.

Tabulka č. 3.2. Rozpis ujetých km v roce 2013

Měsíc	Ujeté kilometry celkem	Z celkem ujetých km	
		VW Caddy	Automobil zaměstnance
Leden	120 km	120 km	X
Únor	120 km	120 km	X
Březen	250 km	250 km	X
Duben	370 km	280 km	90 km za 2 dny
Květen	480 km	400 km	80 km za 2 dny
Červen	650 km	650 km	X

Červenec	420 km	350 km	70 km za 2 dny
Srpen	400 km	310 km	90 km za 3 dny
Září	500 km	390 km	110 km za 4 dny
Říjen	150 km	150 km	X
Listopad	150 km	150 km	X
Prosinec	250 km	250 km	X

Zdroj: vlastní zpracování

Dle § 6 odst. 6 Zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční se sazba daně podle odstavců 1 a 2 u vozidel snižuje o 48 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců od data jejich první registrace a o 40 % po dobu následujících dalších 36 kalendářních měsíců a o 25 % po dobu následujících dalších 36 kalendářních měsíců. Nárok na příslušné snížení sazby daně vzniká počínaje kalendářním měsícem prvé registrace vozidla a končí u téhož vozidla po 108 kalendářních měsících. Při změně provozovatele vozidla s nárokem na snížení sazby daně lze u nového provozovatele uplatnit příslušné snížení sazby daně nejdříve v kalendářním měsíci zápisu změny provozovatele v technickém průkazu.¹⁵

Výpočet daně

VW Caddy automobil ve vlastnictví sdružení

snížení sazby daně: listopad/2010 - říjen/2013	snížení o 48%
listopad/2013 - říjen/2016	snížení o 40%
listopad/2016 - říjen/2019	snížení o 25%
Sazba podle zdvihového objemu motoru	3 000 Kč/rok (DAP odd. II, sl. 20)
sazba na měsíc	250 Kč
snížení o 48% leden/2013 - říjen/2013	$250 \cdot 0,48 = 120 \text{ Kč}$
měsíční daň leden/2013 - říjen/2013	$250 - 120 = 130 \text{ Kč}$
daň po snížení leden/2013 - říjen/2013	$(250 \cdot 10) - (120 \cdot 10) = 1\,300 \text{ Kč}$
snížení o 40% listopad/2013 - prosinec/2013	$250 \cdot 0,4 = 100 \text{ Kč}$
daň na 1 měsíc listopad/2013 - prosinec/2013	$250 - 100 = 150 \text{ Kč}$
daň po snížení listopad/2013 - prosinec/2013	$(250 \cdot 2) - (100 \cdot 2) = 300 \text{ Kč}$
roční daňová povinnost za VW Caddy	1 600 Kč

¹⁵ MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2013 úplná znění platná k 1. 1. 2013*. 22. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2013. 272 s. ISBN 978-80-247-4643-2

Roční daňová povinnost za automobil ve vlastnictví sdružení za rok 2013 činí 1 600 Kč, tato částka bude uvedena v DAP odd. II, sloupec 24 a sloupec 29.

Automobil zaměstnance

sazba daně 25 Kč na den (DAP odd. II, sl. 20)

daň (DAP odd. II, sl. 24 a sl. 29) $13 \text{ dnů za rok} \cdot 25 \text{ Kč} = 325 \text{ Kč}$

nebo výpočet podle zdvihového objemu motoru:

snížení sazby květen/2006 - duben/2009 snížení o 48%

květen/2009 - duben/2012 snížení o 40%

květen/2012 - duben/2015 snížení o 25%

měsíční sazba $\frac{2400}{12} = 200 \text{ Kč}$

snížení sazby pro rok 2013 $200 \cdot 0,25 = 50 \text{ Kč}$

měsíční sazba po snížení 150 Kč

daň za 5 měs. užívání $150 \cdot 5 = 750 \text{ Kč}$

U osobního automobilu, který má ve vlastnictví zaměstnanec a byl používán 5 měsíců na pracovních cestách, je možnost dvou způsobů výpočtu a to buďto sazbou na den nebo podle objemu motoru. Sdružení má možnost si vybrat takový výpočet, který stanoví nižší daňovou povinnost, tzn. v tomto případě se jedná o použití sazby na den.

CELKOVÁ DAŇOVÁ POVINNOST $1\,600 + 325 = 1\,925 \text{ Kč}$

Výpočet záloh na rok 2013

Jednotlivé zálohy se uvedou v DAP ve III. oddílu, část 33.

1. kvartál

- 1. vozidlo: 3 měsíce $\cdot 130 \text{ Kč} = 390 \text{ Kč}$
- 2. vozidlo: nebylo použito

Záloha za 1. kvartál 390 Kč

2. kvartál

- 1. vozidlo: 3 měsíce $\cdot 130 \text{ Kč} = 390 \text{ Kč}$
- 2. vozidlo: 4 dny $\cdot 25 \text{ Kč} = 100 \text{ Kč}$

Záloha za 2. kvartál 490 Kč

3. kvartál

- 1. vozidlo: 3 měsíce $\cdot 130 \text{ Kč} = 390 \text{ Kč}$
- 2. vozidlo: 9 dnů $\cdot 25 \text{ Kč} = 225 \text{ Kč}$

Záloha za 3. kvartál 615 Kč

4. kvartál

- 1. vozidlo: 130 Kč + 150 Kč = 280 Kč
- 2. vozidlo: nepoužito

Záloha za 4. kvartál 280 Kč

Celkem zapláceno na zálohách **390 + 490 + 615 + 280 = 1 775 Kč**

Celková daňová povinnost 1 925 Kč (DAP odd. III, část 31)

Doplatek do 31. 1. **150 Kč** (DAP odd. III, část 31)

Občanské sdružení je povinno podat daňové přiznání (viz. příloha č. 1) na částku 1 925 Kč a to do 31. ledna 2014. Jelikož na zálohách již zaplatilo částku 1 775 Kč, doplatí už jen zbylou část daně a to ve lhůtě pro podání DAP tzn. do 31. ledna 2014.

3.2.4. Srovnání s právní legislativou roku 2014

Změna v zákoně o dani silniční nabyla účinnosti dnem 1. ledna 2014. Pro větší přehlednost a srozumitelnost ustanovení došlo k zpřesnění vymezení předmětu daně silniční. Z hlediska věcného k žádné změně nedochází. Rozsah skupiny vozidel, které podléhají zdanění daní silniční, zůstává zachován.

Z hlediska daně silniční bylo v případě neziskových poplatníků, kteří pravidelně v rámci své činnosti provozují vozidla, záměrem zachovat stávající právní režim zdanění vozidel, proto bylo nezbytné reagovat na změny přijaté v zákoně o daních z příjmů, zejména pokud se týče vymezení veřejně prospěšného poplatníka. Z důvodu zachování rozsahu zdanění daní silniční z hlediska věcného (i po nabytí účinnosti změn přijatých v zákoně o daních z příjmů) jsou vybrané subjekty - Česká televize, Český rozhlas, Česká tisková kancelář a zdravotní pojišťovna - pro účely daně silniční považovány za veřejně prospěšné poplatníky daně z příjmů právnických osob.¹⁶

3.3. Daň dědická, darovací a daň z převodu nemovitosti

Daň dědická, daň darovací i daň z převodu nemovitosti, mají podobný charakter, a proto jsou zahrnuty v jednom zákoně. V diplomové práci se pracuje pouze s daní darovací a dědickou, proto jsou v dalším textu rozebrány tyto daně. Daň z převodu nemovitosti není řešena, protože s touto daní se sdružení SNOVAČ ještě nesetkalo a myslím, že ani u ostatních neziskových organizací není tak častá.

¹⁶ Informace MF ke změnám v zákoně o dani silniční schválené v zákonném opatření Senátu ze dne 24. 10. 2013 [online]. Dostupné z: www.mfcr.cz

3.3.1. Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, darovací a dani z převodu nemovitosti platný v roce 2013

Neziskové organizace se poměrně často dostávají do situací, kdy jim ostatní poplatníci poskytují nějaké prostředky bezúplatně, proto i nezisková organizace by měla znát problematiku daně darovací a vědět zda tuto daň platit nebo zda je od této daně osvobozena. Zemře-li jeden ze zakládajících členů nebo osoba, která byla s organizací nějak spojena (a nejen tyto případy) a tato osoba přenechá část svého majetku této organizaci, dostává se nezisková organizace do situace, kdy je nucena řešit i daň dědickou i když těchto situací je podstatně méně než těch, kdy je třeba řešit daň darovací.

3.3.1.1. Daň dědická

Poplatník

Poplatníkem daně dědické podle § 2 zákona o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí je dědic, který nabytí dědictví nebo jeho část ze závěti, ze zákona nebo z obou těchto právních důvodů podle pravomocného rozhodnutí příslušného orgánu, jímž bylo řízení o dědictví skončeno.¹⁷

Předmět daně

Předmětem daně dědické dle § 3 zákona o dani dědické bylo nabytí majetku děděním. Majetkem pro účely této daně jsou:

- a) věci nemovité, byty a nebytové prostory (dále jen „nemovitosti“),
- b) věci movité, cenné papíry, peněžní prostředky v české a cizí měně, pohledávky, majetková práva a jiné majetkové hodnoty.

Základ daně dědické

Základem daně dědické dle § 4 tohoto zákona byla cena majetku nabytého jednotlivým dědicem snižena o

- a) prokázané dluhy zůstavitele, které na dědice přešly zůstavitelovou smrtí,
- b) cenu majetku osvobozeného podle tohoto zákona,
- c) přiměřené náklady spojené s pohřbem zůstavitele,

¹⁷ MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2013, úplná znění k 1. 1. 2013*. 22. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s. 2013. 264 s. ISBN 978-80-247-4643-2

- d) odměnu a hotové výdaje notáře pověřeného soudem k úkonům v řízení o dědictví a cenu jiných povinností uložených v řízení o dědictví,
- e) dědickou dávku prokazatelně zaplacenou jinému státu z nabytí majetku děděním v cizině, je-li tento majetek též předmětem daně dědické v tuzemsku.

Dluhy, náklady, výdaje a dědická dávka podle odst. 1 písm. a), c), d) a e) váží se k celé části dědictví, připadající na jednotlivé dědice, se odečtou ve výši odpovídající poměru jím zděděného majetku, který není od daně osvobozen, k celkové hodnotě majetku nabytého jednotlivým dědicem. Výše těchto dluhů se vypočte na celé Kč bez zaokrouhlení.

3.3.1.2. Daň darovací

Poplatník

Poplatníkem daně darovací je nabyvatel; při bezúplatném poskytnutí majetku fyzickou osobou, která má trvalý pobyt v tuzemsku, nebo právnickou osobou, která má sídlo v tuzemsku, fyzické osobě, která nemá trvalý pobyt v tuzemsku, nebo právnické osobě, která nemá sídlo v tuzemsku, je poplatníkem daně darovací vždy dárce. Není-li dárce poplatníkem, je ručitelem.

Předmět daně

Předmětem daně darovací bylo dle § 6 bezúplatné nabytí majetku na základě právního úkonu nebo v souvislosti s právním úkonem. Majetkem pro účely daně darovací jsou nemovitosti a movitý majetek, jiný majetkový prospěch.

Předmětem daně darovací nejsou

- a) plnění nebo bezúplatné převody majetku na základě povinnosti stanovené právním předpisem,
- b) důchody vyplácené na základě smlouvy o důchodu,
- c) bezúplatná nabytí majetku, která jsou příjmem a jsou předmětem daně z příjmů podle zvláštního předpisu, nebo bezúplatná nabytí majetku, která jsou předmětem daně dědické,
- d) dotace, příspěvky a podpory ze státního rozpočtu, z rozpočtu územních samosprávných celků, státních fondů nebo jiných peněžních fondů státu nebo územních samosprávných celků, jakož i z veřejných rozpočtů a jiných peněžních fondů cizího státu. To se netýká peněžních fondů spravovaných podnikatelskými subjekty,
- e) prostředky poskytnuté pojišťovnami na zábranná opatření a prevenci,

- f) prostředky poskytované z rozpočtu Evropské unie nebo z Národního fondu,
- g) bezúplatná nabytí majetku určeného na financování volební kampaně kandidáta na funkci prezidenta republiky podle zákona upravujícího volbu prezidenta republiky.

Základ daně darovací

Základem daně darovací, podle § 7, byla cena majetku, který byl předmětem této daně, snížená o

- a) prokázané dluhy a cenu jiných povinností, které se váží k předmětu daně,
- b) cenu majetku osvobozeného podle tohoto zákona od daně darovací,
- c) clo a daň placené při dovozu v případě, že se jedná o movité věci darované nebo dovezené z ciziny.

Ustanovení § 4 odst. 1 a 2 o odečtení poměrné části dluhů připadající na majetek, který není od daně osvobozen, platí obdobně.

3.3.1.3. Společná ustanovení

Pro účely výpočtu daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí jsou osoby zařazeny do tří skupin vyjadřujících vztah poplatníka k zůstaviteli, dárci (obdarovanému) nebo nabyvateli (převodci). Tyto skupiny jsou definovány v § 11 zákona o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí. V I. a II. skupině jsou definovány příbuzenské vztahy. Do III. skupiny patří ostatní fyzické osoby a právnické osoby tzn. i občanské sdružení.

Sazba daně darovací pro občanské sdružení, které spadá podle zákona do III. skupiny, byla uvedena v § 14 tohoto zákona. Základ daně se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru. Daň dědická a daň darovací je splatná ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení platebního výměru.

Daňové přiznání

Poplatník dle § 21 zákona o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí, byl povinen podat místně příslušnému správci daně přiznání k dani darovací a dani dědické do 30 dnů ode dne, v němž:

- a) nabylo právní moci rozhodnutí příslušného orgánu, kterým bylo skončeno dědické řízení, jde-li o daň dědickou,
- b) došlo k bezúplatnému nabytí movitého majetku nebo jiného majetkového prospěchu, nebo byl poskytnut movitý majetek, nebo jiný majetkový prospěch do ciziny, jde-li o daň darovací,

- c) byla daňovému subjektu doručena smlouva o bezúplatném převodu vlastnictví k nemovitosti nebo o bezúplatném zřízení práva odpovídajícího věcnému břemeni nebo nabytí účinnosti smlouva o bezúplatném převodu vlastnictví k nemovitosti, která není evidována v katastru nemovitostí, jde-li o daň darovací,
- d) uplynul příslušný kalendářní rok, jde-li o bezúplatné nabytí majetku právnickou osobou, které je osvobozeno podle § 20 odst. 4, přiznání k dani dědické nebo k dani darovací zahrnuje veškerý majetek nabytý nebo poskytnutý v tomto období s výjimkou majetku, u kterého se daňové přiznání nepodává.

Daňové přiznání k dani dědické nebo k dani darovací se nepodává při bezúplatném nabytí nebo poskytnutí majetku, je-li od daně dědické nebo daně darovací osvobozeno podle § 19 odst. 1 až 4 a 6, podle § 20 odst. 1 nebo podle § 20 odst. 14.

Poplatník je povinen podat místně příslušnému správci daně přiznání k dani z převodu nemovitostí nejpozději do konce třetího měsíce následujícího po měsíci, v němž:

- a) byl zapsán vklad práva do katastru nemovitostí,
- b) nabytí účinnosti smlouva o úplatném převodu vlastnictví k nemovitosti,
- c) bylo vydáno potvrzení o nabytí vlastnictví k vydražené nemovitosti atd.

Povinnou přílohou daňového přiznání je písemnost, na jejímž základě došlo k nabytí nemovité věci (např. kupní smlouva, rozhodnutí soudu apod.) a vyrozumění katastrálního úřadu o provedení vkladu, jestliže se jedná o nemovitou věc evidovanou v katastru nemovitostí. Také dokládání příloh k daňovému přiznání se zjednodušuje.

3.3.2. Aplikace zákona o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí na neziskovou organizaci

Od daně dědické a daně darovací je dle § 20 zákona o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí osvobozeno bezúplatné nabytí majetku právnickou osobou se sídlem v tuzemsku nebo na území jiného evropského státu, založenou nebo zřízenou k zabezpečování činnosti v oblasti kultury, školství, výchovy a ochrany dětí a mládeže, vědy, výzkumu, vývoje, vzdělávání, zdravotnictví, sociální péče, ekologie, ochrany opuštěných zvířat nebo ohrožených druhů zvířat, tělovýchovy, sportu a požární ochrany, je-li bezúplatné nabytí majetku určeno na zabezpečování činnosti uvedené v § 20 odst. 4 písm. a) zákona č. 357/1992 Sb, o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí. Je-li bezúplatně nabytý majetek použit nebo poskytnut na jiné účely než na účely uvedené v § 20 tohoto zákona v písmenech a) až e), nárok na osvobození zanikne.

Předmětem daně darovací nebyl příjem dotací, příspěvků a podpor ze státního rozpočtu, rozpočtu územních samosprávných celků, státních fondů a z obdobných veřejných rozpočtů ze zahraničí.

Neziskové organizace jsou sice poplatníkem těchto daní, ale s ohledem na rozsáhlost osvobození vymezených v § 20 tohoto zákona není předpoklad, že by nezisková organizace vůbec některou z nich platila. Nárok na osvobození musí občanské sdružení uplatnit podáním daňového přiznání. Přiznání k dani darovací se podává do 30 dní po uplynutí každého pololetí (§ 21 odst. 1 písm. d) a do přiznání se zahrne veškerý bezúplatně nabytý majetek.

3.3.3. Stanovení daně darovací v občanském sdružení SNOVAČ

Při stanovení daně darovací se postupuje podle zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí.

Sdružení obdrželo finanční dar ve výši 30 000 Kč a hmotný dar ve výši 35 000 Kč, který nabylo dne 6. září 2013. Tyto dary obdrželo sdružení od právnické osoby Firemky, s. r. o., se kterou spolupracuje na některých programech. Tento majetek byl původně zařazen v obchodním majetku firmy.

Podle §20 odst. 4 písm. a) zákon o dani dědické, darovací a z převodu nemovitosti je od daně darovací osvobozeno bezúplatné nabytí majetku právnickou osobou se sídlem v tuzemsku nebo na území jiného evropského státu, založenou nebo zřízenou k zabezpečování činnosti v oblasti kultury, školství, výchovy a ochrany dětí a mládeže, tělovýchovy, sportu a podobné činnosti, je-li bezúplatné nabytí majetku určeno na zabezpečování uvedené činnosti.

Sdružení i přesto, že je od daně darovací osvobozeno podle §21 odst. 1 písm. d) mělo podat daňové přiznání do 6. října 2013 tj. 30 dnů ode dne v němž došlo k bezúplatnému nabytí viz. příloha č. 2. Majetek, kterého se dary týkají se uvede v ř. 47 DAP a hodnota darů v ř. 48 DAP.

3.3.4. Stanovení daně dědické v občanském sdružení SNOVAČ

Jednomu ze zaměstnanců dne 10. 10. 2013 zemřel rodič, který stál u zrodu sdružení SNOVAČ, o. s. Z důvodu citové vazby zůstavitele k tomuto sdružení, zůstavitel ve své závěti odkázal sdružení samostatné movité věci (horolezecký materiál a jiné) v hodnotě 30 000 Kč a peněžitou částku ve výši 70 000 Kč. Celková hodnota dědictví byla stanovena na 1 500 000 Kč. Celkem byli čtyři dědici, včetně sdružení. Náklady na pohřeb činily 18 000 Kč.

Podle §20 odst. 4 písm. a) zákon o dani dědické, darovací a z převodu nemovitosti je od daně darovací osvobozeno bezúplatné nabytí majetku právnickou osobou založenou nebo

zřízenou k zabezpečování činnosti v oblasti kultury, školství, výchovy a ochrany dětí a mládeže, tělovýchovy, sportu a podobné činnosti, je-li bezúplatné nabytí majetku určeno na zabezpečování uvedené činnosti. Občanské sdružení je povinno podat daňové přiznání i když jsou příjmy z dědictví osvobozeny viz. příloha č. 3.

3.3.5. Srovnání s právní legislativou platnou v roce 2014

Daň dědická a darovací se 1. 1. 2014 začlenila do zákona o daních z příjmů. Nově se v zákoně nemluví o daru, ale o bezúplatném plnění. Veškeré příjmy fyzických a právnických osob z nabytí dědictví nebo odkazu bylo navrhováno osvobodit od daně z příjmů. Podle údajů daňové správy je z důvodu osvobození osob blízkých výnos daně dědické velmi nízký a jeho výběr neekonomický. Došlo tak ke zrušení zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

Původní osvobození od daně dědické, které se vztahovalo na poplatníky v I. a II. skupině podle příbuzenského vztahu (příbuzní v řadě přímé a pobočné), se rozšířilo i na poplatníky ve III. skupině (všichni ostatní), což fakticky znamená, že se daň dědická již neplatí. Osvobození od daně darovací zůstává obdobné stávajícímu.

Novelizovaný zákon o daních z příjmů řeší např. otázku:

- osvobození bezúplatných příjmů v novém § 4a zákona daních z příjmů (v obecné rovině, zejména příjmy nabyté z dědictví nebo odkazem);
- osvobozených bezúplatných příjmů i v novém § 10 odst. 3 písm. d) zákona o daních z příjmů (dřívější darování mezi příbuznými v linii přímé a vedlejší či jiné bezúplatné příjmy pod 15 000 Kč).

Osvobozeny jsou podle tohoto písm. d) bezúplatné příjmy nabyté příležitostně, pokud jejich hodnota nedosahuje 15 000 Kč.¹⁸

Přechodem darovací daně pod běžnou daň z příjmů se mění také termín pro podání daňového přiznání. Bude se řídit standardními termíny pro daň z příjmů, přiznání tedy v zásadě stačí podat do 1. dubna následujícího roku. Dosud platila pro darovací daň lhůta jeden měsíc.

Oproti původní úpravě byla navržena změna okamžiku přechodu daňové povinnosti na dědice. Ta od roku 2014 přechází dnem rozhodnutí soudu o dědictví, nikoli tedy smrtí zůstavitele.

¹⁸ Zrušení zákona o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí od roku 2014 ze dne 24. 7. 2013 [online]. Verlag Dashöfer 2013. Dostupné z: www.zivnostnik.cz

3.4. Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Jelikož má občanské sdružení zaměstnance, je povinno řešit i problematiku daně z příjmů fyzických osob, konkrétně daň ze závislé činnosti. S touto daní a těmito zaměstnanci také souvisí problematika plateb pojistného na sociální (dále jen „SP”) a zdravotní zabezpečení (dále jen „ZP”). Jestliže má své zaměstnance občanské sdružení se stává plátcem daně z příjmů za tyto zaměstnance a je povinno tuto daň vyměřit a odvést Finančnímu úřadu, stejně jako má povinnost odvést platbu za sociální zabezpečení na Okresní správu sociálního zabezpečení a platbu za zdravotní zabezpečení příslušné pojišťovně.

3.4.1. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu platný v roce 2013

Základem daně dle § 6 ZDP (dílčím základem daně) jsou příjmy ze závislé činnosti nebo funkční požitky, zvýšené o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění, které je z těchto příjmů podle zvláštních právních předpisů povinen platit zaměstnavatel. Tomuto součtu hrubých příjmů ze závislé činnosti a povinného pojistného, které platí zaměstnavatel za své zaměstnance se také říká super hrubá mzda (dále jen „SHM”). Zaměstnavatel platí za zaměstnance SP ve výši 25 % z hrubé mzdy a ZP ve výši 9 % z hrubé mzdy, z toho vyplývá, že hrubá mzda (dále jen „HM”) zaměstnanců se zvyšuje o 34 %, čímž se získá super hrubá mzda. Teprve ze super hrubé mzdy se vypočítá daň z příjmů ze závislé činnosti.

Za příjem dle § 6 ZDP se nepovažují:

- a) náhrady cestovních výdajů poskytované v souvislosti s výkonem závislé činnosti do výše stanovené zvláštním právním předpisem, jakož i hodnota bezplatného stravování poskytovaná zaměstnavatelem na pracovních cestách,
- b) hodnota osobních ochranných pracovních prostředků, pracovních oděvů a obuvi, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků a ochranných nápojů poskytovaných v rozsahu stanoveném zvláštním předpisem, včetně příspěvku na jeho udržování,
- c) částky přijaté zaměstnancem zálohově od zaměstnavatele, aby je jeho jménem vydal,
- d) náhrady za opotřebení vlastního nářadí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce poskytované zaměstnanci podle zákoníku práce.

Slevy na dani

Poplatníkům uvedeným v § 2 se daň vypočtená podle § 16, případně snižená podle § 35, 35a nebo § 35b za zdaňovací období snižuje dle § 35 ba o částku

- a) 24 840 Kč na poplatníka; daň se nesnižuje u poplatníka, který k 1. lednu zdaňovacího období pobírá starobní důchod z důchodového pojištění nebo ze zahraničního povinného pojištění stejného druhu,
- b) 24 840 Kč na manželku (manžela) žijící s poplatníkem v domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68 000 Kč; je-li manželka (manžel) držitelkou průkazu ZTP/P, zvyšuje se částka 24 840 Kč na dvojnásobek.
- c) 2 520 Kč, pobírá-li poplatník invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění,
- d) 5 040 Kč, pobírá-li poplatník invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně,
- e) 16 140 Kč, je-li poplatník držitelem průkazu ZTP/P,
- f) 4 020 Kč u poplatníka po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a to až do dovršení věku 26 let nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání až do dovršení věku 28 let.

Poplatník může uplatnit snížení daně podle odstavce 1 písm. b) až f) o částku ve výši jedné dvanáctiny za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly podmínky pro uplatnění nároku na snížení daně splněny.

Poplatník uvedený v § 2 má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním v domácnosti, (dále jen "daňové zvýhodnění") dle § 35c ZDP ve výši 13 404 Kč ročně, pokud neuplatňuje slevu na dani podle § 35a nebo § 35b.

Je-li nárok poplatníka na daňové zvýhodnění podle odstavce 1 vyšší než daňová povinnost vypočtená podle tohoto zákona za příslušné zdaňovací období, je vzniklý rozdíl daňovým bonusem. Poplatník může daňový bonus uplatnit, pokud jeho výše činí alespoň 100 Kč, maximálně však do výše 60 300 Kč ročně.

Měsíční slevu na dani podle § 35ba ZDP poskytne plátce daně poplatníkovi maximálně do výše zálohy na daň. Měsíční slevu na dani podle § 35c ZDP na vyživované dítě poskytne plátce daně poplatníkovi maximálně do výše zálohy na daň snížené o měsíční slevu na dani podle § 35ba.

Daňové přiznání

Dle § 38g ZDP je daňové přiznání povinen podat každý, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, přesáhly 15 000 Kč, pokud se nejedná o příjmy od daně osvobozené nebo o příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně.

Daňové přiznání není povinen podat poplatník, který má příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky podle § 6 pouze od jednoho a nebo postupně od více plátců daně včetně doplatků mezd od těchto plátců (§ 38ch odst. 4 ZDP). Podmínkou je, že poplatník podepsal u všech těchto plátců daně na příslušné zdaňovací období prohlášení k dani podle § 38k, a vyjma příjmů od daně osvobozených a příjmů, z nichž je vybírána daň srážkou sazbou daně podle § 36, nemá jiné příjmy podle § 7 až 10 vyšší než 6 000 Kč.

Výpočet daně a placení záloh na daň

Plátce daně vypočte zálohu na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků (dále jen "záloha") ze základu pro výpočet zálohy a to dle § 38h ZDP. Základem pro výpočet zálohy je úhrn příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků zúčtovaný nebo vyplacený poplatníkovi za kalendářní měsíc nebo za zdaňovací období, vyjma příjmů zdanitelných daní vybíranou srážkou sazbou daně podle § 36 a příjmů, které nejsou předmětem daně

- a) snížený o částky, které jsou od daně osvobozeny, a
- b) zvýšený o povinné pojistné, které platí zaměstnavatel za své zaměstnance.

Záloha ze základu pro výpočet zálohy za kalendářní měsíc činí 15 %.

Vypočtenou zálohu plátce daně, u kterého poplatník podepsal na příslušné zdaňovací období Prohlášení podle § 38k odst. 4 ZDP, nejprve sníží o prokázanou částku měsíční slevy na dani podle § 35ba a následně o prokázanou částku měsíčního daňového zvýhodnění (dále jen "záloha po slevě").

Plátce daně srazí zálohu při výplatě nebo připsání příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků (dále jen "mzda") poplatníkovi k dobru bez ohledu na to, za kterou dobu se mzda vyplácí.

Nepožádá-li poplatník o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění, je sraženými zálohami ze mzdy jeho daňová povinnost splněna, pokud není povinen podat přiznání podle § 38g ZDP

Plátce odvede úhrn sražených záloh, nejpozději do 20. dne kalendářního měsíce, v němž povinnost srazit zálohy vznikla.¹⁹

Zdanění u dohody o provedení práce

Při výši odměny do 10 000 Kč se dohoda o provedení práce zdaňuje zálohovou daní ve výši 15 %. Jestliže poplatník nepodepsal prohlášení k dani, poplatník si v tomto případě nemůže uplatnit žádnou slevu na dani. Zdravotní a sociální pojištění se v tomto případě neodvádí, protože příjem nepřesáhl 10 000 Kč. Základ daně resp. hrubá mzda se zaokrouhlí na celá sta Kč nahoru a zdaní se.

Při výši odměny do 10 000 Kč včetně spolu s podepsaným prohlášením k dani se odvádí 15 % zálohová daň. Podepsaným prohlášením k dani si může poplatník uplatnit slevy na dani (základní slevu na poplatníka, na studenta atd.) případně daňové zvýhodnění na vyživované děti. Prohlášení k dani lze mít podepsáno pouze u jednoho zaměstnavatele. Sociální a zdravotní pojištění se v tomto případě neodvádí.²⁰

Při výši odměny nad 10 000 Kč se dohoda o provedení práce zdaňuje 15% zálohovou daní. Poplatník si jestliže podepíše prohlášení k dani si může uplatnit slevy na dani, jestliže prohlášení nepodepíše, nemá nárok na žádné slevy na dani. V tomto případě se ale již odvádí sociální a zdravotní pojištění. Zaměstnanec hradí 11 % z hrubé mzdy, zaměstnavatel 34 % z hrubé mzdy. Základ daně se vypočte jako 1,34násobek hrubé mzdy a zaokrouhlí se na celá sta koruny nahoru.

3.4.2. Novelizace zákona o daních z příjmů platná od roku 2014

Mezi lety 2013 a 2014 v daňovém zatížení zaměstnanců nedochází k téměř žádným změnám, neboť metodika výpočtu čisté mzdy a odvodů se nemění. Mírnou změnu mohli zaznamenat pouze zaměstnanci překračující strop pro odvod sociálního pojištění v důsledku změny této hodnoty v návaznosti na změnu průměrné mzdy.

Ještě v roce 2013 se u příjmů na základě dohody o provedení práce odváděla daň formou záloh. Od 1. 1. 2014 jsou nově nastaveny podmínky pro uplatnění srážkové daně z příjmů ze závislé činnosti v § 6 odst. 4 zákona o daních z příjmů. Srážková daň se uplatní pouze z příjmů plynoucích na základě dohody o provedení práce, jejichž úhrnná výše u téhož plátce daně nepřesáhne za kalendářní měsíc částku 10 000 Kč v případě, že zaměstnanec u

¹⁹ MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2013 úplná znění platná k 1. 1. 2013*. 22. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2013. 272 s. ISBN 978-80-247-4643-2

²⁰ TOMANOVÁ, Veronika. *Zdanění příjvů z dohod o provedení práce* ze dne 26. 11. 2013 [online]. Dostupné z: student.finance.cz

zaměstnavatele nepodepíše Prohlášení k dani. Dále zákon umožňuje poprvé za zdaňovací období 2014 zahrnout příjmy plynoucí na základě dohody o provedení práce, které byly zdaněny srážkovou daní, do celkového základu daně v daňovém přiznání. Pro započtení sražené daně na celkovou daň je zaměstnavatel povinen vystavit potvrzení o sražené dani.²¹

Nově jsou osvobozeny od daně z příjmů fyzických osob příjmy za práci žáků a studentů z praktického vyučování a praktické přípravy.

3.5. Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní zabezpečení

Spolek SNOVAČ zaměstnává v trvalém pracovním poměru tři osoby a další osoby zaměstnává formou příležitostného výdělků neboli brigády, proto se musí zajímat, jakou částku má vyměřit z mezd zaměstnanců na sociální a zdravotní pojištění a jakou částku je povinen odvést za zaměstnance.

3.5.1. Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti platný do konce roku 2013

Zákon zahrnuje pojistné na důchodové pojištění a pojistné na nemocenské pojištění, a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (dále jen „pojistné”).

Poplatníkem pojistného na sociální zabezpečení jsou dle § 3 zaměstnanci v pracovním poměru, zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti a další.

Pojistné jsou povinni platit zaměstnavatelé, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumějí právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávají alespoň jednoho zaměstnance, organizační složky státu, v nichž jsou zařazeni zaměstnanci v pracovním poměru nebo činní na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce, a služební úřady, v nichž jsou státní zaměstnanci zařazeni k výkonu státní služby.

Základem pojistného dle § 5 tohoto zákona pro pojistné na důchodové pojištění je úhrn příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v ČR, předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském pojištění.

Do základu pojistného se nezahrnují příjmy:

- a) náhrada škody,

²¹ Novinky na daních z příjmů od roku 2014 ze dne 23. 1. 2014 [online]. Dostupné z: www.financnisprava.cz

- b) odstupné a další odchodné a odbytné a odměna při skončení funkčního období,
- c) jednorázová sociální výpomoc poskytnutá zaměstnanci k překlenutí jeho mimořádně obtížných poměrů vzniklých v důsledku živelní pohromy, požáru, ekologické či průmyslové havárie,
- d) pojistné zaplacené zaměstnavatelem za zaměstnance atd.

Do základu pojistného se zahrnuje i odměna pěstouna, mzdové nároky zaměstnanců vyplacené Úřadem práce ČR podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele.

Sazby pojistného na důchodové pojištění jsou stanoveny v § 7 a činí u

- a) zaměstnance 6,5 % ze základu pojistného,
- b) zaměstnavatele 25 % ze základu pojistného.

Dle § 9a zákona o sociálním pojištění je zaměstnavatel povinen sám vypočítat zálohy zaměstnanců na pojistné na důchodové pojištění. Zaměstnavatel odvádí pojistné za jednotlivé kalendářní měsíce, které je splatné od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. Pojistné se odvádí na účet Okresní správy sociálního zabezpečení.

Jestliže zaměstnavatel platí pojistné ve výši sazby uvedené v § 7 odst. 1 písm. a) bodě 1 (25 % z vyměřovacího základu), je povinen podat na předepsaném tiskopisu hlášení o vyměřovacím základu a o výši pojistného, které je povinen odvádět.

Nebylo-li pojistné zaplaceno ve stanovené lhůtě anebo bylo-li zaplaceno v nižší částce, než ve které mělo být zaplaceno, je plátce pojistného povinen podle § 20 platit penále. Penále činí 0,05 % dlužné částky za každý kalendářní den, ve kterém některá z těchto skutečností trvala.

Penále se poprvé platí za kalendářní den, který bezprostředně následuje po dni splatnosti pojistného. Penále se naposledy platí za den, ve kterém bylo dlužné pojistné zaplaceno.

Sociální a zdravotní pojištění platí zaměstnanec i zaměstnavatel u dohod o provedení práce, pokud výdělek přesáhne 10 000 Kč (tzn. při hrubé mzdě 10 001 Kč měsíčně se již sociální i zdravotní pojištění platí). V případě, že je měsíční příjem do 10 000 Kč včetně, nebude uvedený pojištěnec pro účely zdravotního pojištění považován za zaměstnance.

3.5.2. Nová legislativa zákona o pojistném na sociální zabezpečení od roku 2014

Do odvodů sociálního pojištění zasáhla od nového roku celá řada novelizovaných právních předpisů. Zejména se jedná o změny v zálohách, povinnou elektronickou

komunikaci, ale hlavně o změny související s přijetím nového občanského zákoníku. Změny v zálohách se týkají pouze osob samostatně výdělečně činných.

Povinná elektronická komunikace měla být od roku 2014 povinně zavedena jak pro zaměstnavatele, tak pro osoby samostatně výdělečně činné i lékaře. Podnikatelé a lékaři si vymohli výjimku, proto elektronická komunikace pro zatím zůstává povinnou pouze pro zaměstnavatele.

3.5.3. Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění platný v roce 2013

Veřejné zdravotní pojištění je upraveno zákonem č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. Tento zákon je doplněn Předpisem č. 592/1992 Sb. Zákon České národní rady o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, který mimo jiné definuje i výši pojistného.

Plátcí pojistného zdravotního pojištění (dále jen "plátcí pojistného") dle § 4 zákon ao veřejném zdravotním pojištění jsou:

- a) pojištěnci uvedení v § 5,
- b) zaměstnavatelé,
- c) stát.

Dle § 6 zákona o zdravotním pojištění je zaměstnavatel plátcem části pojistného z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků podle zvláštního právního předpisu zúčtovaných bývalému zaměstnanci po skončení zaměstnání.

Vyměřovací základ pro výpočet pojistného na zdravotní pojištění je srovnatelný s vyměřovacím základem na pojistného na sociální zabezpečení tzn. je jím úhrn příjmů ze závislé činnosti, který je předmětem daně z příjmů fyzických osob a není od této daně osvobozen a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním. Do vyměřovacího základu se nezahrnují příjmy jako náhrada škody, odstupné a odchodné, věcnostní přídavek horníkům, jednorázová sociální výpomoc poskytnutá zaměstnanci k překlenutí mimořádně obtížných poměrů atd.

Zákon České národní rady č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění stanovuje výši pojistného. Výše pojistného je 13,5 % z vyměřovacího základu za rozhodné období. Pojistné za zaměstnance hradí z jedné třetiny zaměstnanec tj. 4,5 % a ze dvou třetin zaměstnavatel tj. 9 %. Pojistné se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru. Výši pojistného je plátce povinen sám vypočítat.

Zaměstnavatel odvádí část pojistného podle § 5, které je povinen hradit za své zaměstnance. Současně odvádí i část pojistného, které je povinen hradit zaměstnanec, srážkou z jeho mzdy nebo platu, a to i bez souhlasu zaměstnance. Pojistné se platí za jednotlivé kalendářní měsíce a je splatné od 1. do 20 dne následujícího kalendářního měsíce. Pojistné se odvádí na účet zdravotní pojišťovny, u níž je pojištěnec pojištěn.

Nebylo-li pojistné nebo záloha na pojistné zapláceno ve stanovené lhůtě anebo bylo-li zapláceno v nižší částce, než ve které mělo být zapláceno, je plátce pojistného povinen platit penále, vyměřené podle § 18 ve výši 0,05 % dlužné částky za každý kalendářní den, ve kterém některá z těchto skutečností trvala. Pokud bylo pojistné nebo záloha na pojistné zapláceno jiné než příslušné zdravotní pojišťovně, popřípadě jinému subjektu, nebo pokud platba byla poukázána pod nesprávným variabilním symbolem, považuje se pojistné nebo záloha na pojistné za nezaplacené ve stanovené lhůtě.

3.5.4. Nová legislativa zákona o veřejném zdravotním pojištění platná v roce 2014

Pro rok 2014 se mění ve zdravotním pojištění hlavně vyměřovací základ. Minimální vyměřovací základ zaměstnanců, resp. zaměstnavatelů je navázán na minimální mzdu, která je od 1. srpna 2013 stanovena ve výši 8 500 Kč. Minimální pojistné zaměstnanců (13,5 % z uvedeného vyměřovacího základu) je tedy částka 1 148 Kč za měsíc.

3.5.5. Povinné pojistné a legislativa platná od roku 2015

Zdravotní a sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem bude od roku 2015 zrušeno a bude nahrazeno tzv. odvodem z úhrnu mezd. U většiny poplatníků se bude jednat spíše o kosmetickou změnu, neboť z jejich mezd bude zaměstnavatel platit pojistné jako doposud. Sazba odvodu z úhrnu mezd bude 32 %, přičemž z takto vybrané částky půjde 7 % na zdravotní pojištění a 25 % na sociální pojištění. Tzn. že odvody zaměstnavatele na sociální pojištění se nezmění a odvody na zdravotní pojištění klesnou z 9 % na 7 %. Sazba zdravotního pojistného placeného zaměstnancem je nyní 4,5 %, ale po reformě bude 6,5 %. Sazba sociálního pojistného placeného zaměstnancem zůstane zachována na 6,5 %.²²

Maximální základ (strop) u odvodů z úhrnu mezd bude nastaven na úrovni firmy ve výši 48-násobek průměrné mzdy krát počet zaměstnanců. Prakticky v žádné firmě ale nedosahuje průměrná roční mzda 1 242 000 Kč. I z velmi vysokých mezd by tak měli

²² DUŠEK, L., K. KALÍŠKOVÁ a D. MUNICH. *Co by od roku 2015 přinesla již schválená reforma* ze dne 3. 10. 2013 [online]. Dostupné z: idea.cerge-ei.cz

zaměstnavatelé odvádět sociální pojištění, zatímco dnes je zastropováno právě na 48-násobku průměrné mzdy. (U zdravotního pojištění již dnes strop není).

3.6.1. Praktická aplikace zákona o veřejném zdravotním pojištění a o sociálním zabezpečení v občanském sdružení SNOVAČ

Občanské sdružení trvale zaměstnává 3 zaměstnance, za které odvádí sociální a zdravotní pojištění a sráží jim daň ze mzdy. Níže je uvedena tabulka s hrubými mzdami za jednotlivé měsíce. Pan Novák je ve starobním důchodu a přivydělává si ve sdružení jako správce tělocvičny a zároveň uklízí prostory budovy. Jeho plat se pohybuje podle toho, jak často musí do práce docházet, což je závislé na obsazenosti tělocvičny tzn. v letním období je nižší. Zaměstnanci Absolínová a Javorková jsou stále studentky. Mají na starosti administrativu a zároveň se účastní volnočasových programů pořádaných sdružením jako instruktorky. Jejich mzda je mimo jiné závislá na počtu odpracovaných hodin na programech.

Ostatní zaměstnanci jsou studenti a pracují na dohodu o provedení práce (dále jen „DPP“). Všichni pomocníci v daných měsících, kdy pro občanské sdružení pracovali, měli podepsané Prohlášení poplatníka, proto se jim ze mzdy neodečítá žádná daň. Jejich výdělků měsíčně nepřesáhly hranici 10 000 Kč tzn. že nevznikla povinnost odvádět sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatele za zaměstnance a také nevznikla povinnost srážet toto pojištění z mezd zaměstnanců. Zaměstnancům na DPP bylo za celý rok vyplaceno na mzdách 85 000 Kč.

Tabulka č. 3.3. HM zaměstnanců

měsíc	Pan Novák	Paní Absolínová	Paní Javorková
Prosinec 2012	10 500 Kč	11 000 Kč	11 000 Kč
Leden 2013	11 000 Kč	10 000 Kč	10 000 Kč
Únor	10 560 Kč	9 000 Kč	9 000 Kč
Březen	11 000 Kč	10 500 Kč	10 500 Kč
Duben	11 000 Kč	14 000 Kč	14 000 Kč
Květen	12 000 Kč	17 500 Kč	17 500 Kč
Červen	10 560 Kč	18 000 Kč	18 000 Kč
Červenec	10 560 Kč	19 000 Kč	19 000 Kč
Srpen	10 560 Kč	19 500 Kč	19 500 Kč
Září	11 000 Kč	16 000 Kč	16 000 Kč
Říjen	13 000 Kč	14 500 Kč	14 500 Kč

Listopad	13 520 Kč	13 000 Kč	13 000 Kč
Prosinec	14 500 Kč	16 000 Kč	16 000 Kč
Σ HM 2013	139 240 Kč	177 000 Kč	177 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Pojistné za prosinec 2012

Vyměřovací základ	32 500 Kč
SP zaměstnavatel 25%	$\Sigma HM \cdot 0,25 = 32\,500\text{ Kč} \cdot 0,25 = 8\,125\text{ Kč}$
SP zaměstnanec 6,5 %	$\Sigma HM \cdot 0,065 = 32\,500\text{ Kč} \cdot 0,065 = 2\,113\text{ Kč}$
ZP zaměstnavatel 9%	$\Sigma HM \cdot 0,09 = 32\,500\text{ Kč} \cdot 0,09 = 2\,925\text{ Kč}$
ZP zaměstnanec 4,5 %	$\Sigma HM \cdot 0,045 = 32\,500\text{ Kč} \cdot 0,045 = 1\,463\text{ Kč}$
Σ neodvedeného pojistného v roce 2012	14 626 Kč

Pojištění sražené z mezd za prosinec 2012 a pojištění zaměstnavatele za zaměstnance dle zákona č. 589/1992 Sb. a zákona č. 48/1997 Sb. mělo být odvedeno do 20. ledna 2013. Občanské sdružení neodvedlo včas sociální a zdravotní pojištění z důvodu nedostatečných peněžních prostředků v daném roce a následného opomnění závazku spolku vůči institucím a proto bylo sdružení vyměřeno penále. K odvodu došlo až 3. března 2013 to znamená, že prodlení mezi splatností a skutečným odvodem pojistného činí 41 kalendářních dní.

$$\text{penále za SP: } (8\,125\text{ Kč} + 2\,113\text{ Kč}) \cdot \frac{0,05\%}{100} \cdot 41\text{dní} = 210\text{ Kč}$$

$$\text{penále za ZP: } (2\,925\text{ Kč} + 1\,463\text{ Kč}) \cdot \frac{0,05\%}{100} \cdot 41\text{dní} = 90\text{ Kč}$$

Dle předpisu č. 592/1992 Sb., zákon České národní rady o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění § 18 odst. 4 se penále za pozdě odvedené ZP nepředepíše je-li nižší než 100 Kč. Z toho vyplývá, že spolek není povinen penále za ZP odvést. Penále ve výši 210 Kč za pozdě odvedené SP spolek zaplatil příslušné správě sociálního zabezpečení. Toto penále bylo občanské sdružení povinno odvést do 20. března 2013, což splnilo.

Pojistné za rok 2013

Celkově má zaměstnavatel odvést na SP a ZP za rok 2013. Vyměřovací základ pro pojistné za rok 2013 je suma všech hrubých mezd tj. 493 240 Kč.

SP zaměstnavatel 25%	$\Sigma HM_{2013} \cdot 0,25 = 493\,240\text{ Kč} \cdot 0,25 = 123\,310\text{ Kč}$
SP zaměstnanec 6,5 %	$\Sigma HM_{2013} \cdot 0,065 = 493\,240\text{ Kč} \cdot 0,065 = 32\,061\text{ Kč}$
ZP zaměstnavatel 9%	$\Sigma HM_{2013} \cdot 0,09 = 493\,240\text{ Kč} \cdot 0,09 = 44\,392\text{ Kč}$

$$ZP \text{ zaměstnanec } 4,5 \% \quad \Sigma HM_{2013} \cdot 0,045 = 493\,240 \text{ Kč} \cdot 0,045 = 22\,196 \text{ Kč}$$

$$\Sigma \text{ odvedeného SP za rok 2013} \quad 155\,371 \text{ Kč}$$

$$\Sigma \text{ odvedeného ZP za rok 2013} \quad 66\,588 \text{ Kč}$$

Zaměstnavatel byl povinen za rok 2013 celkem odvést pojištění na sociální zabezpečení ve výši 155 371 Kč na účet příslušné Okresní správy sociálního zabezpečení. Zdravotní pojištění v celkové výši 66 588 Kč je spolek povinen odvést na účet příslušných zdravotních pojišťoven podle toho, u které pojišťovny jsou jednotliví zaměstnanci pojištěni.

3.6.2. Aplikace zákona o daních z příjmů fyzických osob na stanovení daně ze závislé činnosti

Jelikož občanské sdružení vyplácí zaměstnancům mzdy, je také povinno z těchto mezd stanovit daň z příjmů a odvést ji Finančnímu úřadu. Občanské sdružení má tři stále zaměstnance v následujícím textu se počítá pouze s těmito zaměstnanci a to z důvodu, že zaměstnanci, kteří pouze vypomáhali ve spolku, nejsou povinni platit pojistné a daň z příjmů, jelikož pracovali na základě dohody o provedení práce, podepsali v daných měsících prohlášení k dani u spolku a jejich příjem nepřevýšil v jednotlivých měsících částku 10 000 Kč.

Jak bylo zmíněno při výkladu zákona o daních z příjmů, základem pro daň z příjmů ze závislé činnosti je tzv. super hrubá mzda. SHM se stanoví jako součet hrubé mzdy a povinného pojistného placeného zaměstnavatelem za zaměstnance neboli 1,34násobek hrubé mzdy.

$$SHM = HM \cdot 1,34$$

$$\text{výsledná daň} = (SHM \cdot 0,15) - \text{slevy na dani a daňová zvýhodnění} + \text{daňový bonus}$$

$$\text{čistá mzda} = HM - SP \text{ zaměstnanec} - ZP \text{ zaměstnanec} - \text{výsledná daň}$$

Tabulka č. 3.4. přehled zákonných odvodů z mezd 2013

Položka	Novák	Absolínová	Javorková	Celkem
Mzda za odpracovanou dobu (Kč)	139 240	177 000	177 000	493 240
Hrubá mzda celkem (Kč)	139 240	177 000	177 000	493 240
Vyměřovací základ SP (Kč)	139 240	177 000	177 000	493 240
Sociální pojištění zaměstnanec (Kč)	9 051	11 505	11 505	32 061
Sociální pojištění zaměstnavatel (Kč)	34 810	44 250	44 250	123 310
Vyměřovací základ ZP (Kč)	139 240	177 000	177 000	493 240
Zdravotní pojištění zaměstnanec (Kč)	6 266	7 965	7 965	22 196

Zdravotní pojištění zaměstnavatel (Kč)	12 532	15 930	15 930	44 392
Super hrubá mzda	186 582	237 180	237 180	660 942
Zaokrouhlený základ daně (Kč)	186 600	237 200	237 200	661 000
Záloha na daň před slevami (Kč)	27 990	35 580	35 580	99 150

Zdroj: vlastní zpracování

Pan Novák jelikož pobírá důchod a zároveň pracuje nemá nárok na slevu na dani na poplatníka dle § 35ba ZDP. Z toho vyplývá, že daň která je uvedená v tabulce je pro pana Nováka konečná. Ostatní zaměstnanci jelikož podepsali Prohlášení poplatníka mají nárok na slevu na dani na poplatníka ve výši 2 070 Kč za každý měsíc. Jelikož zaměstnanci studují mají nárok na slevu na dani na poplatníka, který se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem dle § 35ba odst. f) ZDP ve výši 335 Kč za kalendářní měsíc. Z toho vyplývá, že zaměstnancům Absolínová a Javorková se záloha na daň sníží o výši příslušné slevy v daném měsíci. Měsíční slevu na dani podle § 35ba ZDP lze poskytnout maximálně do výše zálohy na daň tzn. u těchto slev není možné, aby vznikl bonus jako v případě slevy na vyživované dítě dle § 35c ZDP.

Splní-li poplatník (zaměstnanec) podmínky, stanovené pro provedení ročního zúčtování, plátce daně provede výpočet daně z úhrnu všech mezd, zúčtovaných nebo vyplacených poplatníkovi ve zdaňovacím období nejpozději do 31. března. Jestliže zaměstnavatel provede zúčtování mezd za své zaměstnance, samotní zaměstnanci již nemusí podávat daňové přiznání k příjmům fyzických osob. Vznikne-li z ročního zúčtování přeplatek vyšší než 50 Kč, vrátí jej spolek zaměstnancům nejpozději při zúčtování mzdy za březen.

O částku přeplatku, vráceného z ročního zúčtování, sníží plátce daně nejbližší odvody záloh finančnímu úřadu, nejdéle do konce roku, nebo požádá finanční úřad o vrácení částky přeplatku.

Celkové náklady zaměstnavatele na zaměstnance v roce 2013:

HM + SP zaměstnavatel + ZP zaměstnavatel

493 240 Kč + 123 310 Kč + 44 392 Kč = 660 942 Kč

Občanské sdružení jako plátce daně je povinen sestavit a doručit finančnímu úřadu vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti za rok 2013 do dvou měsíců po uplynutí kalendářního roku, pokud podá vyúčtování elektronicky, je lhůta pro podání do 20. března. V tomto vyúčtování uvede zálohy, které byly zaplacený na dani a skutečnou výši daně, která měla být sražena zaměstnancům z mezd.

Co se týče zaměstnanců pracujících na dohodu o provedení práce, občanské sdružení vyplnilo vyúčtování daně vybírané srážkou z příjmů fyzických osob. V tomto vyúčtování v části I spolek uvede u všech částek nulu, protože mzdy zaměstnanců nepřekročily hodnotu 10 000 Kč a všichni tito zaměstnanci podepsali Prohlášení poplatníka. Povinnost srazit a zaplatit daň z těchto příjmů nevznikla z důvodu, že sleva na poplatníka dle § 35ba je vyšší než vypočtená daň z těchto mezd.

4. PROBLEMATIKA DANĚ Z PŘÍJMŮ V OBČANSKÉM SDRUŽENÍ

Daň z příjmů patří bezesporu k nejsložitějším daním, se kterými se lze setkat. Je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP”), ve znění pozdějších předpisů; součástí tohoto zákona je i zdanění právnických osob, které řeší také záležitosti neziskových organizací. Zdanění neziskových organizací je jedna z nejobtížnějších kapitol zákona o daních z příjmů vůbec.²³

4.1. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů právnických osob platný v roce 2013

Poplatníci daně

Poplatníky daně z příjmů právnických osob jsou dle § 17 ZDP

- a) osoby, které nejsou fyzickými osobami,
- b) organizační složky státu,
- c) podílové fondy,
- d) fondy obhospodařované penzijní společnostmi a transformovaný fond.

Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím je dle § 17a ZDP

- a) kalendářní rok,
- b) hospodářský rok,
- c) účetní období, pokud je toto účetní období delší než nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců.

Předmět daně

Podle § 18 odst. 3 ZDP u poplatníků, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání, jsou předmětem daně vždy příjmy z reklam, z členských příspěvků a příjmy z nájemného s výjimkou uvedenou v odstavci 4 písm. d).

U poplatníků uvedených v odstavci 3 § 18 ZDP nejsou předmětem daně příjmy

- a) z činností vyplývajících z jejich poslání za podmínky, že náklady (výdaje) vynaložené podle tohoto zákona v souvislosti s prováděním těchto činností jsou vyšší; činnosti,

²³ MARKOVÁ, Hana. Daňové zákony 2013, úplná znění k 1. 1. 2013. 22. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s. 2013. 264 s. ISBN 978-80-247-4643-2

kteře jsou posláním těchto poplatníků, jsou stanoveny zvláštními předpisy, statutem, stanovami, zřizovacími a zakladatelskými listinami,

- b) z dotací, příspěvků na provoz a jiných podpor ze státního rozpočtu, rozpočtu kraje a rozpočtu obce poskytnutých podle zvláštních právních předpisů, z prostředků poskytnutých státními fondy, z podpory poskytnuté regionální radou regionu soudržnosti podle zvláštního právního předpisu, z podpory od Vinařského fondu, z prostředků poskytnutých z rozpočtu Evropské unie nebo veřejných rozpočtů cizích států, a dále příjmy krajů a obcí plynoucí z výnosu daní nebo podílu na nich, výnosu poplatků a peněžních odvodů, které jsou podle zvláštních zákonů příjmem kraje a obce,
- c) z úroků z vkladů na běžném účtu.

Osvobození od daně

Od daně jsou podle § 19 ZDP mimo jiné osvobozeny

- a) členský příspěvek podle stanov, statutu, zřizovacích nebo zakladatelských listin, přijatý
 - 1. zájmovým sdružením právnických osob, u něhož členství není nutnou podmínkou k provozování předmětu podnikání nebo výkonu činnosti,
 - 2. spolkem, který není organizací zaměstnavatelů,
 - 3. politickou stranou nebo politickým hnutím.
- b) příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně,
- d) výnos, který se stane příjmem zvláštního vázaného účtu v bance podle zákona upravujícího rezervy pro zjištění základu daně z příjmů
 - 1. z prostředků rezerv uložených na tomto účtu,
 - 2. ze státních dluhopisů pořízených z prostředků tohoto účtu vedených na samostatném účtu u České národní banky nebo u centrálního depozitáře.

Položky snižující základ daně

Pro stanovení základu daně platí ustanovení § 23 až 33 ZDP.

Poplatníci vymezení v § 18 odst. 3, kteří nejsou založeni nebo zřizeni za účelem podnikání, mohou základ daně snížený podle § 34 dále snížit dle § 20 ZDP až o 30 %, maximálně však o 1 000 000 Kč, použije-li prostředky získané touto úsporou na dani ke krytí nákladů (výdajů) souvisejících s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně, a to nejpozději ve 3 bezprostředně následujících zdaňovacích obdobích. Obecně prospěšná

společnost a ústav musí prostředky získané touto úsporou použít v následujícím zdaňovacím období ke krytí nákladů (výdajů) prováděných veřejně prospěšných činností. V případě, že 30% snížení činí méně než 300 000 Kč, lze odečíst částku ve výši 300 000 Kč, maximálně však do výše základu daně. Veřejná vysoká škola, obecně prospěšná společnost nebo ústav, které jsou soukromou vysokou školou podle zákona upravujícího vysoké školy, a veřejná výzkumná instituce mohou základ daně zjištěný podle odstavce 1 snížený podle § 34 dále snížit až o 30 %, maximálně však o 3 000 000 Kč, použijí-li prostředky získané touto úsporou na dani v následujícím zdaňovacím období ke krytí nákladů (výdajů) na vzdělávání, vědecké, výzkumné, vývojové nebo umělecké činnosti a v případě, že 30% snížení činí méně než 1 000 000 Kč, mohou odečíst částku ve výši 1 000 000 Kč, maximálně však do výše základu daně.“.

Základ daně se zaokrouhluje na celé tisíce Kč dolů.

Sazba daně

Sazba daně je definována v § 21 ZDP a činí 19 %. Daň se vypočte jako součin základu daně sníženého o položky snižující základ daně a o odčitatelné položky od základu daně zaokrouhleného na celé tisíce Kč dolů a sazby daně.

Základ daně

Základem daně dle § 23 ZDP je rozdíl, o který příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, a příjmů osvobozených od daně, převyšují výdaje (náklady), a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období, upravený podle následujících odstavců.

Výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji

a) se mimo jiné zvyšuje o

1. částky neoprávněně zkracující příjmy,
2. částky, které nelze podle tohoto zákona zahrnout do výdajů (nákladů),
3. částky pojistného na sociální zabezpečení a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které je podle zvláštních právních předpisů povinen platit zaměstnanec a byly zaměstnavatelem, který vede účetnictví, srazeny, avšak neodvedeny do konce měsíce následujícího po uplynutí zdaňovacího období nebo jeho části.
4. přijaté úhrady smluvních pokut, úroků z prodlení, poplatků z prodlení, penále a jiných sankcí ze závazkových vztahů u věřitele, který vede účetnictví, pokud byly položkou snižující výsledek hospodaření v předchozích zdaňovacích obdobích; za

přijetí úhrady se považuje i vzájemné započtení pohledávky a závazku podle zvláštního právního předpisu.

5. částku neuhrazeného závazku zachyceného v účetnictví dlužníka, od jejíž splatnosti uplynulo 36 měsíců nebo se promlčela, a dále o částku závazku zachyceného v rozvaze, který zanikl jinak než jeho splněním, započtením apod., pokud nebyla podle zvláštního právního předpisu zaúčtována ve prospěch výnosů.

b) se mimo jiné snižuje o

1. částky pojistného na důchodové spoření, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, o které byl zvýšen výsledek hospodaření u poplatníka, který vede účetnictví, podle § 18 písmene a) bodu 5 ZDP, dojde-li k jejich odvedení.
2. částky dalších výdajů (nákladů), které lze uplatnit jako výdaje (náklady) na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů, jen pokud byly zaplacený, dojde-li k jejich zaplacení v jiném zdaňovacím období, než ve kterém tyto náklady ovlivnily výsledek hospodaření.

Položky odčitatelné od základu daně

Od základu daně dle § 34 ZDP lze odečíst daňovou ztrátu, která vznikla a byla vyměřena za předchozí zdaňovací období nebo jeho část, a to nejdéle v 5 zdaňovacích obdobích následujících bezprostředně po období, za které se daňová ztráta vyměřuje.

Od základů daně lze odečíst 100 % výdajů (nákladů), které poplatník vynaložil v daném zdaňovacím období nebo období, za které se podává daňové přiznání, při realizaci projektů výzkumu a vývoje, které mají podobu experimentálních či teoretických prací, projekčních či konstrukčních prací, výpočtů, návrhů technologií, výroby funkčního vzorku či prototypu produktu nebo jeho části a na certifikaci výsledků dosažených prostřednictvím projektů výzkumu a vývoje.

Sleva na dani

Poplatníkům uvedeným v § 17 se daň za zdaňovací období snižuje podle § 35 ZDP o:

- a) částku 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením, s výjimkou zaměstnance s těžším zdravotním postižením a poměrnou část z této částky, je-li výsledkem průměrného ročního přepočteného počtu těchto zaměstnanců podle odstavce 2 desetinné číslo,

b) částku 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením a poměrnou část z této částky, je-li výsledkem průměrného ročního přepočteného počtu těchto zaměstnanců podle odstavce 2 desetinné číslo.

Obecná ustanovení o zálohách

Podle § 38a ZDP zálohy neplatí poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost nepřesáhla 30 000 Kč, a dále obce a kraje.

Poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost přesáhla 30 000 Kč, avšak nepřesáhla 150 000 Kč, platí zálohy na daň na zdaňovací období, a to ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti. První záloha je splatná do 15. dne šestého měsíce zdaňovacího období a druhá je splatná do 15. dne dvanáctého měsíce zdaňovacího období.

Poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost přesáhla 150 000 Kč, platí zálohy na daň na zdaňovací období, a to ve výši 1/4 poslední známé daňové povinnosti. První záloha je splatná do 15. dne třetího měsíce zdaňovacího období, druhá záloha je splatná do 15. dne šestého měsíce zdaňovacího období, třetí záloha je splatná do 15. dne devátého měsíce zdaňovacího období a čtvrtá záloha je splatná do 15. dne dvanáctého měsíce zdaňovacího období.

Daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob

Daňové přiznání dle § 38m ZDP se podává i v případě, kdy je vykázán základ daně ve výši nula nebo je vykázána daňová ztráta. Daňové přiznání se podává do konce třetího měsíce po uplynutí zdaňovacího období. Jestliže daňové přiznání bude zpracovávat daňový poradce, tak se lhůta prodlužuje o 3 měsíce. Prodloužená lhůta platí i pro daňové poplatníky, kteří musí mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

4.1.2. Odpisy dlouhodobého majetku

Dle § 25 ZDP samotné pořízení dlouhodobého majetku není uznatelným výdajem na dosažení a udržení příjmů. V § 24 ZDP je stanoveno, že za výdaje uznatelné na dosažení a udržení příjmů lze uznat odpisy dlouhodobého majetku. Z těchto paragrafů vyplývá, že nelze uznat jako výdaj (náklad) pořizovací cenu dlouhodobého majetku v roce, kdy byl pořízen, ale lze hodnotu tohoto majetku postupně, díky odpisům, zařadit do daňově uznatelných výdajů.

Odpisováním se pro účely tohoto zákona rozumí zahrnování odpisů z hmotného majetku evidovaného u poplatníka, který se vztahuje k zajištění zdanitelného příjmu, do výdajů (nákladů) k zajištění tohoto příjmu.

V prvním roce odpisování zatřídí poplatník hmotný majetek do odpisových skupin uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu. Poplatník provádí rovnoměrné (§ 31 ZDP) nebo zrychlené odpisování (§ 32 ZDP). Způsob odpisování pro každý nově pořízený hmotný majetek stanoví vlastník, a nelze jej změnit po celou dobu jeho odpisování.

Rovnoměrný odpis se stanoví za dané zdaňovací období ve výši jedné setiny součinu jeho vstupní ceny majetku a přiřazené roční odpisové sazby.

Při zrychleném odpisování se stanoví odpisy hmotného majetku

- a) v prvním roce odpisování jako podíl jeho vstupní ceny a přiřazeného koeficientu pro zrychlené odpisování platného v prvním roce odpisován,
- b) v dalších zdaňovacích obdobích jako podíl dvojnásobku jeho zůstatkové ceny a rozdílu mezi přiřazeným koeficientem pro zrychlené odpisování a počtem let, po které byl již odpisován.

4.2. Stanovení daně z příjmů v občanském sdružení SNOVAČ za rok 2013

Občanské sdružení SNOVAČ, o. s. se zabývá volnočasovými aktivitami. Své služby poskytuje nejen bezúplatně veřejnosti a ostatním neziskovým organizacím, ale i za úplatu na příklad firmám. Vede účetnictví a není plátcem daně z přidané hodnoty.

Sídlí v budově s kanceláři a tělocvičnou, kterou vlastní. Tato budova byla postavena a předána do užívání 15. května 2009 v pořizovací ceně 1 360 000 Kč. Sdružení má ve vlastnictví starší automobil za pořizovací cenu 200 000 Kč, který pořídilo 13. března 2012. Sdružení za předchozí rok tj. 2012 vykázalo ztrátu ve výši 15 000 Kč.

4.2.1. Odpisy

Pro účely stanovení daně z příjmů je zapotřebí porovnat účetní a daňové odpisy.

Odpisy automobilu

Účetní odpisy

Občanské sdružení se rozhodlo odepisovat automobil výkonovou metodou účetního odpisování. Sdružení odhadlo, že za dobu použitelnosti s automobilem naježdí celkem 45 000 km. V roce 2012 ve skutečnosti občanské sdružení ujelo s automobilem 2 120 km, a v roce 2013 celkem 3 860 km (viz. tabulka č. 1, kapitola 3.2.3.).

$$\text{odpisový koeficient} = \frac{VC}{ppnk}$$

$$ODPIS = \text{odpisový koeficient} \cdot \text{skutečně najeté km}$$

VC - vstupní cena - v případě našeho automobilu POC

ppnk - plánovaný počet najetých kilometrů

ZC - zůstatková cena

$$\text{odpisový koeficient: } \frac{200\,000}{45\,000} = 4,4$$

Tabulka č. 4.1. účetní odpisy automobilu

Rok	Výpočet	Odpis	Oprávky	Zůstatková cena
2012	$4,4 \cdot 2\,120$	9 328 Kč	9 328 Kč	190 672 Kč
2013	$4,4 \cdot 3\,860$	16 984 Kč	26 312 Kč	173 688 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Daňové odpisy

Automobil je dle zákona o dani z příjmů podle zařazen v 2. odpisové skupině. Majetek zařazen v této skupině se odepisuje podle § 31 po dobu 5 let. Podle ZDP § 31 odst. 1 písm. a) je pro 2. odpisovou skupinu pro 1. rok odpisování sazba 11%, pro další roky odpisování činí sazba 22,25%.

$$\text{ODPIS} = \frac{\text{OS}}{100} \cdot \text{VC}$$

OS - odpisová sazba

Tabulka č. 4.2. Daňové odpisy automobilu

Rok	Sazba	Výpočet	Odpis	Oprávky	ZC
2012	11	$\frac{11}{100} \cdot 200\,000$	22 000 Kč	22 000 Kč	178 000 Kč
2013	22,25	$\frac{22,25}{100} \cdot 200\,000$	44 500 Kč	66 500 Kč	133 500 Kč
2014	22,25	$\frac{22,25}{100} \cdot 200\,000$	44 500 Kč	111 000 Kč	89 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Porovnání účetních a daňových odpisů u automobilu v roce 2013

účetní odpis 16 984 Kč < daňový odpis 44 500 Kč

Odpisy budovy

Účetní odpisy

Předpokládaná doba využití budovy je asi 40 let. Občanské sdružení se rozhodlo pro rovnoměrné odepisování.

$$ODPIS = \frac{VC}{t}$$

t = 480 měsíců

Tabulka č. 4.3. účetní odpisy budovy

Rok	Výpočet	Odpis	Oprávky	ZC
2009	$\frac{1\,360\,000}{480} \cdot 7$	19 834 Kč	19 834 Kč	1 340 166 Kč
2010	$\frac{1\,360\,000}{480} \cdot 12$	34 000 Kč	53 834 Kč	1 306 166 Kč
2011	$\frac{1\,360\,000}{480} \cdot 12$	34 000 Kč	87 834 Kč	1 373 166 Kč
2012	$\frac{1\,360\,000}{480} \cdot 12$	34 000 Kč	121 834 Kč	1 238 166 Kč
2013	$\frac{1\,360\,000}{480} \cdot 12$	34 000 Kč	155 834 Kč	1 204 166 Kč
2014	$\frac{1\,360\,000}{480} \cdot 12$	34 000 Kč	189 834 Kč	1 170 166 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Daňové odpisy

Budova s tělocvičnou a kanceláři je podle ZDP zařazena v odpisové skupině 6. Dle ZDP § 32 odst. se tato budova odepisuje po dobu 50 let. Občanské sdružení se rozhodlo odepisovat budovu zrychleně. Vzorec pro výpočet odpisů je následující:

$$\text{v 1. roce odepisování } ODPIS = \frac{VC}{\text{koeficient}}$$

$$\text{v dalších letech } ODPIS = \frac{2 \cdot ZC}{\text{koeficient} - t}; \text{ kde } t - \text{počet let, po který je majetek již odepisován}$$

Tabulka č. 4.4. daňové odpisy budovy

Rok	Sazba	Výpočet	Odpis	Oprávky	ZC
2009	50	$\frac{1\,360\,000}{50}$	27 200 Kč	27 200 Kč	1 332 800 Kč
2010	51	$\frac{2 \cdot 1\,332\,800}{51 - 1}$	53 312 Kč	80 512 Kč	1 279 488 Kč
2011	51	$\frac{2 \cdot 1\,279\,488}{51 - 2}$	52 224 Kč	132 736 Kč	1 227 264 Kč
2012	51	$\frac{2 \cdot 1\,227\,264}{51 - 3}$	51 136 Kč	183 872 Kč	1 176 128 Kč

2013	51	$\frac{2 \cdot 1\,176\,128}{51 - 4}$	50 048 Kč	233 920 Kč	1 126 080 Kč
2014	51	$\frac{2 \cdot 1\,126\,080}{51 - 5}$	48 960 Kč	282 880 Kč	1 077 120 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Porovnání účetních a daňových odpisů budovy v roce 2013

účetní odpis 34 000 Kč < daňový odpis 50 048 Kč

Celkový rozdíl mezi odpisy budovy a automobilu

Daňové odpisy dle § 26 až 33 ZDP jsou jakousi maximální částkou, kterou je možno uplatnit jako daňově uznatelný náklad při výpočtu daně z příjmů. Daňové odpisy určují daňovou znatelnost odpisů.

rozdíl mezi odpisy = účetní - daňové

celkový rozdíl mezi odpisy = \sum účetní odpis automobil i budova - \sum daňové odpisy

celkový rozdíl mezi odpisy = 50 984 Kč - 94 548 Kč = - 43 564 Kč

Odpisy se sečtou a rozdíl mezi účetními a daňovými se uvede v daňovém přiznání na ř. 50 nebo ř. 150 podle toho, které odpisy jsou vyšší. V případě občanského sdružení SNOVAČ jsou daňové odpisy vyšší o 43 564 Kč a tato suma bude na ř. 150 v DAP z příjmů právnických osob.

4.2.2. Stanovení daně z příjmů právnických osob za občanském sdružení SNOVAČ

Za rok 2012 občanské sdružení vykázalo ztrátu ve výši 15 000 Kč. Občanské sdružení v roce 2013 poskytovalo své služby jak úplatně tak bezúplatně. Občanské sdružení na svých webových stránkách a části budovy poskytuje prostor pro reklamu tzn. má příjem z této činnosti, který činí 100 000 Kč za rok.

Občanské sdružení nestihlo v zákonné lhůtě odvést pojištění na sociální politiku zaměstnanosti ani zdravotní pojištění za prosinec 2012 v celkové výši 13 869 Kč, což bylo zohledněno v ZD za daný rok, který byl zvýšen o tuto částku. Zároveň bylo nuceno odvést penále za pozdě odvedené pojistné.

Účetní odpisy jsou nižší než daňové a stávají se celé uznatelným nákladem. Doplatek silniční daně byl zaplacen do 31. ledna 2014.

Náklady byly ve spolku z jedné třetiny využity pro hlavní, neziskovou činnost a ze dvou třetin pro hospodářskou činnost.

Daňové přiznání a výkaz zisků a ztrát, který je jeho přílohou, jsou zobrazeny v příloze č. 5 a 6 této diplomové práce.

Výnosy za rok 2013:

Tabulka č. 4.5. Výnosy

Položka	Částka	Řádek ve VZZ
Výnosy za poskytnuté služby hlavní činnost	300 000 Kč	B. I.
výnosy za poskytnuté služby hospodářská činnost	300 000 Kč	B. I.
výnosy z reklamy	100 000 Kč	B. I.
výnosy z pronájmu tělocvičny	400 000 Kč	B. I.
přijatý finanční dar (viz. kapitola 3.3.3.1.)	30 000 Kč	B. IV.
přijatý věcný dar (viz. kapitola 3.3.3.1.)	35 000 Kč	B. IV.
dědictví - movitý majetek (viz. kapitola 3.3.3.2.)	30 000 Kč	B. IV.
dědictví - peněžní prostředky (viz. kapitola 3.3.3.2.)	70 000 Kč	B. IV.
úrok z bankovního účtu	101,14 Kč	B. IV.
přijaté členské příspěvky	20 000 Kč	B. VI.
dotace od města	80 000 Kč	B. VII.
Σ výnosů	1 365 101,14 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování

Pro účely daně z příjmů je třeba upravit účetní výsledek hospodaření (dále jen „VH“) na daňový základ. Dle zákona o daních z příjmů nejsou všechny příjmy předmětem daně, nebo jsou některé i osvobozené od daně z příjmů a naopak ne všechny náklady jsou potřebné na zajištění a udržení příjmů, a proto se musí z celkových nákladů vyloučit výdaje, které nejsou daňově uznatelné.

Příjmy nebo výnosy, které nejsou předmětem daně z příjmů právnických osob, nebo jsou od daně osvobozeny:

- §18 odst. 4, písm. a) u neziskových organizací nejsou předmětem daně příjmy z činností vyplývajících z jejich poslání za podmínky, že náklady (výdaje) vynaložené v souvislosti s prováděním těchto činností jsou vyšší.
- Předmětem daně z příjmů nejsou dle § 18 odst. 4 písm. b) ZDP dotace z rozpočtu obce atd., proto se dotace od města odečtou v plné výši 80 000 Kč.

- Předmětem daně nejsou příjmy z úroků z vkladů na běžném účtu dle § 18 odst. 4 písm. c) ZDP a proto se vyloučí v plné výši 101,14 Kč.
- Přijaté členské příspěvky jsou dle § 19 odst. 1 písm. a) ZDP osvobozeny od daně z příjmů tzn. vyloučí se v plné výši 20 000 Kč.
- Příjmy z dědictví a darování v roce 2013 nebyly předmětem daně z příjmů proto se vyloučí ze sumy výnosů v plné výši
 $30\,000\text{ Kč} + 35\,000\text{ Kč} + 30\,000\text{ Kč} + 70\,000\text{ Kč} = 165\,000\text{ Kč}.$

Z uvedeného paragrafu vyplývá, že výnos ve výši 300 000 Kč z hlavní činnosti není předmětem daně, ale ještě musíme posoudit náklady, které jsou spjaté s dosažením tohoto výnosu. V případě, že náklady k těmto výnosům budou vyšší než výnosy, není tento příjem předmětem daně.

Náklady za celý rok byly následující:

Tabulka č. 4.6. Náklady

Položka	Částka	Řádek ve VZZ
Náklady na materiál	80 000 Kč	A.I
Pohonné hmoty	8 500 Kč	A.I
spotřebovaná energie	30 000 Kč	A.II
ostatní služby, poštovné	2 000 Kč	A.II
mzdové náklady (viz. kapitola 3.6.2.)	493 240 Kč	A.III
zákonné sociální pojištění zaměstnavatele za zaměstnance 2013 (viz. kapitola 3.6.1.)	123 310 Kč	A.III
zákonné zdravotní pojištění zaměstnavatele za zaměstnance 2013 (viz. kapitola 3.6.1.)	44 392 Kč	A.III
úroky z úvěru	2 700 Kč	A.V
roční splátky úvěru	90 000 Kč	A.V
roční účetní odpisy (viz. kapitola 4.4.1.)	50 984 Kč	A.VI
vytvoření rezervy na opravu budovy	40 000 Kč	A.VI
silniční daň (viz. kapitola 3.2.3.)	1 925 Kč	A.IV
daň z nemovitostí (viz. kapitola 3.1.3.)	16 180 Kč	A.IV
penále za pozdě odvedené SP a ZP z prosince 2012 (viz. kapitola 3.6.1.)	201 Kč	A.IV
Σ nákladů	983 432 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování

Výdaje nebo náklady, které nejsou daňově uznatelné:

- penále za pozdě odvedené SP a ZP z prosince 2012 není uznatelný daňový náklad dle § 25, odst. 1, písm. f) ZDP, proto se tento náklad vyjme z celkových nákladů v plné výši 201 Kč,
- dle § 25, odst. 1, písm. s) ZDP není daňově uznatelným nákladem i když je zaplacená daň dědická a daň darovací. Podle zákona o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí je občanské sdružení osvobozeno od těchto daní, proto nejsou ve výše uvedených nákladech uvedeny.

Výdaje, náklady, které jsou daňově uznatelné:

- dle § 24, odst. 2, písm. ch) ZDP je uznatelným nákladem daň silniční, i když není zaplacená již na základě předpisu.
- Dle § 24, odst. 2, písm. ch) ZDP je daň z nemovitostí daňově uznatelný náklad jestliže byla zaplacená, což občanské sdružení splnilo.
- Občanské sdružení v roce 2013 začalo tvořit rezervu na opravu budovy. Dle § 24, odst. 2, písm. i) ZDP jsou daňově uznatelným nákladem rezervy tvořené podle zvláštního zákona o rezervách. Tento zákon vymezuje, že rezerva tvořená na opravu dlouhodobého majetku je výdajem na zajištění a udržení příjmu pokud doba odpisování tohoto majetku je 5 a více let, což v případě rezervy na opravu budovy je splněno. Další podmínkou uznatelnosti rezervy je, že prostředky na tvorbu rezervy musí být ukládány na samostatný účet v bance se sídlem na území členského státu Evropské unie, který je veden v českých korunách nebo v eurech a je určen výhradně pro ukládání prostředků rezerv, což spolek také splnil. Hodnotu rezervy, kterou odkládá na zvláštní účet uvede v DAP k dani z příjmů právnických osob v oddílu C, řádku 25.
- Podle § 24, odst. 2, písm. v) výdajem jsou účetní odpisy s výjimkou § 25, odst. 1, písm. zg) ZDP.
- § 24, odst. 2, písm. f) ZDP říká, že uznatelným výdajem je i pojistné na sociální a zdravotní zabezpečení v případě, že bylo zaplaceno do 31. 1. 2014, tzn. uznatelným nákladem je v plné výši SP 123 310 Kč a ZP 44 392 Kč.
- Jelikož SP a ZP za prosinec 2012 ve výši 13 869 Kč bylo zaúčtováno v roce 2012, stalo se nákladem v tomto roce, proto se do hospodářského výsledku roku 2013 nepromítne. SP a ZP za prosinec 2012 v daném roce zvýšilo ZD z důvodu, že nebylo odvedeno v termínu podle § 23 písm. a) ZDP. V roce 2013 již bylo zaplaceno a proto

se uvede při opravě základu daně za rok 2013, jako položka snižující základ daně jak již bylo zmíněno v kapitole 3.6.1.

Jelikož občanské sdružení v roce 2013 vykonávalo nejen hlavní nevýdělečnou činnost, ale i vedlejší činnost, ze které mělo příjmy je nutné rozdělit náklady a výnosy podle toho ke které činnosti se vztahují. Náklady byly v občanském sdružení z jedné třetiny využity pro hlavní, neziskovou činnost a ze dvou třetin pro hospodářskou činnost. Výnosy, které občanskému sdružení plynuly z hlavní nevýdělečné činnosti byly ve výši 300 000 Kč.

Náklady použité pro hlavní činnost $\frac{983\,432\text{ Kč}}{3} = 327\,811\text{ Kč}$ v této hodnotě jsou zahrnuty i penále ve výši 1/3 z částky 201 Kč.

Náklady využitě v hospodářské činnosti $2 \cdot 327\,811\text{ Kč} = 655\,621\text{ Kč}$.

Jelikož penále a daň dědická nejsou daňově účinným nákladem, je třeba je připočíst k VH v plné výši. V nákladech z hlavní činnosti jsou zahrnuty ve výši jedné třetiny, proto k těmto nákladům bude v ř. 40 DAP přičtena zbylá část těchto nákladů ve výši dvou třetin tj.

$$\frac{201\text{ Kč}}{3} \cdot 2 = 134\text{ Kč}$$

Posouzení výnosů z hlavní činnosti zda budou předmětem daně

výnosy z hlavní nevýdělečné činnosti 300 000 Kč

náklady související s činností 327 811 Kč

Jelikož náklady přesahují výnosy z hlavní činnosti byla tato činnost v roce 2013 ztrátová, proto není předmětem daně z příjmů. Výnosy z hlavní činnosti budou položkou snižující ZD a náklady související s touto činností budou zvyšovat ZD, protože jsou spjaty s touto činností, která není předmětem daně, nelze je uznat jako daňově účinné. Vyplněné daňové přiznání je přílohou č. 4 této diplomové práce.

Tabulka č. 4.7. Výpočet daně z příjmu PO

Položka	Částka v Kč	Řádek v DAP
Celkové výnosy	1 365 101,14 Kč	x
Celkové náklady	983 432 Kč	x
Účetní VH	381 669,14 Kč	ř. 10
výdaje, které nejsou daňově uznatelné dle § 25 a 24 ZDP (penále + náklady související s hlavní, nevýdělečnou činností)	+ 134 Kč + 327 811 Kč = 327 945 Kč	ř. 40

Příjmy, jež nejsou předmětem daně podle § 18 odst. 4 a 12 ZDP (dotace, úroky z běžného účtu, příjmy z hlavní činnosti jestliže náklady jsou vyšší)	- 80 101,14 Kč - 300 000 Kč	ř. 101
Příjmy osvobozené od daně podle § 19 ZDP členské příspěvky (členské příspěvky)	- 20 000 Kč	ř. 110
rozdíl o který daňové odpisy převyšují účetní	- 43 564 Kč	ř. 150
ZD	265 949 Kč	ř. 200
Daňová ztráta dle § 34, odst. 1	- 15 000 Kč	ř. 230
ZD po úpravě o ztrátu	250 949 Kč	ř. 250
Částka podle § 20 odst. 7 zákona, o niž mohou poplatníci, kteří nejsou založeni za účelem podnikání snížit ZD	250 949 Kč	ř. 251
ZD po úpravě	0 Kč	ř. 270
Sazba daně	19 %	ř. 280
Daň	0	ř. 290

Zdroj: vlastní zpracování

Uspořená daň = $ZD \cdot \text{sazba daně pro PO}$

Uspořená daň: $261\,735 \text{ Kč} \cdot 19 \% = 49\,730 \text{ Kč}$

Jelikož je občanské sdružení neziskovou organizací, může využít slevu dle § 20 odst. 7 ZDP, jeho daňová povinnost za rok 2013 je v nulové výši. Díky této slevě získalo občanské sdružení daňovou úsporu ve výši 49 730 Kč. Podmínkou této úspory je, že takto dosažená daňová úspora bude použita ke krytí nákladů souvisejících s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně nejpozději do tří následujících zdaňovacích období tedy do konce roku 2016.

4.3. Změny v právní legislativě daně z příjmů právnických osob od 1. 1. 2014

Došlo k novelizaci daňových zákonů, které nabyly účinnosti k 1. lednu 2014 jako zákon s číslem 344/2013 Sb. Jedná se o 41 novel zákonů (42. schválená novela je účinná až od roku 2015). Daňové zákony přebírají terminologii ze soukromého práva např. pojem společnost je nahrazen obchodní korporací, nemovitost nahrazena pojmem nemovitá věc, finanční leasing je nahrazen pojmem pronájem s následnou koupí najaté věci a jiné.

Především jde o změny navazující na nový občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích.²⁴

Od 1. 1. 2014 je pojem poplatník, který nebyl založen nebo zřízen za účelem podnikání, nahrazen pojmem veřejně prospěšného poplatníka. Veřejně prospěšný poplatník může při dodržení zákonem stanovených podmínek i nadále čerpat daňové benefity ve formě příjmů od daně osvobozených, do kterých nově přibyly příjmy z nepeněžního plnění a dále ve formě snižující položky od základu daně z příjmů.²⁵

V souvislosti se zrušením daně dědické a daně darovací jsou nově od roku 2014 bezúplatné příjmy předmětem daně z příjmů právnických a fyzických osob. Příjmy získané děděním jsou od daní z příjmů osvobozeny. Bezúplatné příjmy jsou u právnických osob předmětem daně s výjimkou veřejně prospěšných organizací, u nichž jsou od daně osvobozeny. Příležitostná bezúplatná plnění od kohokoliv jsou osvobozena do výše 15 000 Kč. Z toho vyplývá, že občanské sdružení nyní nebude muset podávat jednotlivá daňová přiznání jako původně za daň darovací nebo dědickou, ale tyto příjmy zahrne do jednoho daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob, čímž se trochu zjednoduší povinnosti spolku. I finančně tato změna může být pro neziskové subjekty výhodnější, protože každá daň byla splatná v jiném termínu. Banka si účtuje poplatek za každý převod peněz z bankovního účtu, spolek nyní ušetří za poplatky při převodu peněz z bankovního účtu na účet daného finančního úřadu.

Příjmy v podobě úroků z běžného účtu jsou nově předmětem daně, která bude vybírána srážkou. V zájmu eliminace povinnosti podávat daňové přiznání (§ 38mb ZDP), jsou úroky z účtu u vybraných veřejně prospěšných poplatníků zdaňovány podle § 36 odst. 9 ZDP srážkovou daní ve výši 19 %, kdy provedením srážky je daňová povinnost vyrovnána. Srážková daň je uplatňována u veřejně prospěšných poplatníků, kteří nemají předmětem daně veškeré příjmy (uplatňují tzv. úzký základ daně) a týká se i občanských sdružení a spolků tj. i občanského sdružení SNOVAČ.²⁶

Zvyšuje se limit odčitatelných položek od základu daně v případě darů a současně se slovo dary nahrazuje slovem bezúplatné plnění. Tato změna však na občanská sdružení nemá

²⁴ KUČEROVÁ, Dagmar. *Změny zákona o daních z příjmů od roku 2014* ze dne 2. 12. 2013 [online]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky>

²⁵ *Novinky na daních z příjmů od roku 2014* ze dne 23. ledna 2014 [online]. Dostupné z: www.financnisprava.cz

²⁶ *Upozornění na novou úpravu zdaňování úroků z účtu u vybraných veřejně prospěšných poplatníků a společenství vlastníků jednotek od 1. 1. 2014* ze dne 30. ledna 2014 [online]. Dostupné z: www.financnisprava.cz

dopad ani na jiné neziskové subjekty, protože veřejně prospěšní poplatníci nemohou uplatnit poskytnutí bezúplatného plnění jako odčitatelnou položku od základu daně.

Rozšiřuje se výčet položek zvyšujících výsledek hospodaření. Jedná se například o částky vzniklé při změně účetní metody, hodnotu bezúplatného příjmu, pokud o něm nebylo účtováno ve výnosech a nejedná se o příjem osvobozený od daně.

Již v roce 2014 měla vstoupit v platnost koncepce jednotného inkasního místa. Cílem jednoho inkasního místa je sjednocení všech funkcí výběru daní, cel a odvodů do jediného úřadu, takže pro splnění svých daňových a odvodových povinností nebudou muset poplatníci jednat s několika úřady a vyplňovat mnoho formulářů. Sjednocené formuláře se týkají daně z příjmů fyzických osob, pojistného na sociální a zdravotní pojištění. Jedno inkasní místo má výhody i pro zaměstnavatele a tedy i pro občanské sdružení, protože práce ohledně daně z příjmů a odvodů na sociální a zdravotní zabezpečení se zkoncentruje do jednoho termínu a do jednoho formuláře. Zavedení jednotného inkasního místa se však neustále odkládá a tak není jasné, jestli zákon k této problematice vejde v platnost s rokem 2015 nebo až s rokem 2016.

5. ZÁVĚR

Cílem práce je zhodnotit změny, které se dotkly hlavně občanských sdružení s platností nového občanského zákoníku. Díky novelizaci tohoto zákona byla právní forma občanského sdružení zrušena a nahradil ji spolek. Pokud se sdružení nepřeměnila na obecně prospěšnou společnost, což mohla učinit do konce roku 2013, musí se automaticky transformovat na spolek a učinit určité opatření související s touto změnou do termínů stanovených zákonem.

Vlivem platnosti nového občanského zákoníku má většina neziskových subjektů nové povinnosti, které musí být splněny v určitém termínu. Konkrétně občanská sdružení a nejen ty mají spoustu administrativních povinností. Občanská sdružení jsou nucena přepracovat své statuty, dále musí svůj název přizpůsobit zákonné úpravě a začlenit do něj pojem spolek nebo „zapsaný spolek“, či zkratku „z. s.“.

Celkově se pro občanská sdružení, co se týče jejich právní formy, moc nemění. Pouze přepracují statuty, ve kterých budou přesně definovány orgány spolku, jejich činnost a specifikována činnost spolku, pro kterou byl založen. Informace o spolcích jsou nově ve veřejně přístupném rejstříku, který je veden rejstříkovým soudem. Změny musí být provedeny v určitém termínu, který ukládá zákon a musejí být zasány do příslušného rejstříku (spolkový rejstřík).

Nový občanský zákoník vede k tomu, aby právě neziskové organizace byly více transparentní a nemohly se za tyto subjekty schovávat organizace, které ve skutečnosti až tak neziskové nejsou. Jelikož zákon o veřejné prospěšnosti byl v září roku 2013 zamítnut, je nyní veřejná prospěšnost přiřazena subjektům na základě jejich právní formy. V budoucnu bude veřejná prospěšnost přiřazena na základě posouzení činnosti, kterou subjekt vykonává podle toho, zda je veřejně prospěšná či nikoli. Vejde-li zákon o veřejné prospěšnosti v platnost, bude transparentnost neziskových subjektů podpořena.

Díky novelizaci občanského zákoníku bylo nutné daňové zákony přizpůsobit novinkám v soukromém právu. Některá ustanovení daňových zákonů vstoupila v platnost s příchodem roku 2014, naopak některé se odkládají až na rok 2015.

Pozitivně by měla být vnímána změna, která se týká daně darovací a daně dědické, které jsou od roku 2014 začleněny v zákoně o daních z příjmů, a to nejen z důvodu, že dle novely zákona o daních z příjmů jsou všichni poplatníci od daně dědické osvobozeni. Nově pro spolky, které nemají předmětem daně všechny příjmy, bude předmětem daně z příjmů příjem v podobě úroků.

Co se týče daně silniční a darovací se pro občanské sdružení (v budoucnu spolek) mnoho nezměnilo. Daň silniční je občanské sdružení povinno platit i nadále a od daně darovací je stále osvobozeno. Nově jsou všechny subjekty osvobozeny od daně dědické, jelikož jde o všechny subjekty, prakticky se dá říci, že daň dědická byla v roce 2014 zrušena.

S rokem 2014 mělo být zavedeno jednotné inkasní místo a možnost podání daňového přiznání k dani z příjmů a zúčtování pojistného na jednotném formuláři. Tato novela byla odložena z důvodu, že novinek, které přišly s rokem 2014, je příliš hodně a již tak je náročné se jim přizpůsobit. Nyní není jasné, kdy vejde myšlenka jednotného inkasního místa v platnost, ale určitě by byla kladným přínosem hlavně ze strany úspory času.

Změny, které se nás občanů, ale i právnických osob dotkly a ještě přijdou s rokem 2015, lze vnímat pozitivně. Samozřejmě je zde administrativní náročnost, je třeba věnovat čas nastudování těchto změnám v zákonech, ale jsou zde i novinky v zákonech, které ušetří organizacím i občanům finance a do budoucna i čas.

Seznam použité literatury

a) knižní literatura:

- [1] BĚHOUNEK, Pavel. *Rekodifikace soukromého práva od 1. 1. 2014*, č. 7. Účetnictví v praxi 2013. Wolters Kluwer ČR, a.s. 2013. 40 s. ISSN 1211-7307
- [2] KOBÍK, Jaroslav a Alena KOHOUTKOVÁ. *Daňový řád s komentářem 2013*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 1192 s. ISBN 978-80-7263-769-0
- [3] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2013, úplná znění k 1. 1. 2013*. 22. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s. 2013. 264 s. ISBN 978-80-247-4643-2
- [4] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2013, úplná znění k 1. 1. 2014*. 23. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s. 2013. 264 s. ISBN 978-80-247-5171-9
- [5] MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace - vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 263 s. ISBN 978-80-7263-825-3
- [6] SCHAAD, Petr. *Neziskové organizace v ekonomické teorii: analýza vývoje a motivace bezplatných dobročinných aktivit*. 1. vyd. Masarykova univerzita, Ekonomicko - správní fakulta, 1998. 244 s. ISBN 80-210-1971-9.
- [7] STEJSKAL, Jan; KUVÍKOVÁ, Helena a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2012. 172 s. ISBN 978-80-7375-973-9.
- [8] STUHLÍKOVÁ, Helena a Sofia KOMRSKOVÁ. *Zdaňování neziskových organizací*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 247 s. ISBN 978-80-7263-658-7.
- [9] TURNEROVÁ, Jolana. Bulletin SANEK č. 18. *Občanský zákoník přinese pořádek i zátěž* ze dne 1. dubna. 2013 [online]. Dostupné z: http://www.spiralis-os.cz/images/bulletin_sanek.jpg

b) elektronická monografie:

- [1] DUŠEK, L., K. KALÍŠKOVÁ a D. MUNICH. *Co by od roku 2015 přinesla již schválená reforma* ze dne 3. 10. 2013 [online]. Dostupné z: idea.cerge-ei.cz
- [2] *Informace MF ke změnám v zákoně o dani z nemovitých věcí schválené v zákonném opatření Senátu* ze dne 24. října 2013 [online]. Dostupné z: www.mfcr.cz
- [3] *Informace MF ke změnám v zákoně o dani silniční schválené v zákonném opatření Senátu* ze dne 24. října 2013 [online]. Dostupné z: www.mfcr.cz
- [4] KUČEROVÁ, Dagmar. *Nový občanský zákoník pomalu klepe na dveře* ze dne 7. Května 2013 [online]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz>

- [5] KUČEROVÁ, Dagmar. *Změny zákona o daních z příjmů od roku 2014* ze dne 2. ledna 2013 [online]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky>
- [6] *Novinky na daních z příjmů od roku 2014* ze dne 23. ledna 2014 [online]. Dostupné z: www.financnisprava.cz
- [7] SPIRALIS. *Změny v legislativě pro NNO* ze dne 3. května 2013 [online]. Dostupné z: <http://www.spiralis-os.cz/index.php/zmeny-v-legislative-pro-nno>
- [8] TEJKAL, Jan a Jindřich MAYER. *Nový zákon o veřejných rejstřících* ze dne 17. února 2014 [online]. Dostupné z: www.epravo.cz
- [9] TOMANOVÁ, Veronika. *Zdanění přivýdělníka z dohod o provedení práce* ze dne 26. února 2013 [online]. Dostupné z: student.finance.cz
- [10] *Upozornění na novou úpravu zdaňování úroků z účtu u vybraných veřejně prospěšných poplatníků a společenství vlastníků jednotek od 1. 1. 2014* ze dne 15. února 2014 [online]. Dostupné z: www.financnisprava.cz
- [11] *Zrušení zákona o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí od roku 2014* ze dne 24. listopadu 2013 [online]. Verlag Dashöfer 2013. Dostupné z: www.zivnostnik.cz

Právní legislativa:

- [1] *Předpis č. 89/2012 Sb., občanský zákoník* ze dne 3. února 2014 [online]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- [2] *Předpis č. 83/1990 Sb., zákon o sdružování občanů* ze dne 3. září 2013 [online]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-83-1990-sb-o-sdruzovani-obcanu/>
- [3] *Předpis č. 248/1995 Sb., zákon o obecně prospěšných společnostech* ze dne 3. září 2013 [online]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-248-1995-sb-o-obecne-prospesnych-spolecnostech/>
- [4] *Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí* ze dne 3. listopadu 2013 [online]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/trojdan/>
- [5] *Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí* 15. října 2013 [online]. Dostupné z: www.business.center.cz
- [6] *Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční* ze dne 15. října 2013 [online]. Dostupné z: www.business.center.cz
- [7] *Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů* ze dne 20. ledna 2013 [online]. Dostupné z: www.business.center.cz

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
DAP	daňové přiznání
DPP	dohoda o provedení práce
HM	hrubá mzda
IČO	identifikační číslo
Kč	korun českých
km	kilometr
NOZ	nový občanský zákoník
OPS	obecně prospěšná společnost
POC	pořizovací cena
ppnk	plánovaný počet najetých kilometrů
SHM	super hrubá mzda
SP	sociální pojištění
VH	výsledek hospodaření
VC	vstupní cena
VW Caddy	Volkswagen Caddy
ZD	základ daně
ZDN	zákon o dani z nemovitostí
ZDP	zákon o dani z příjmů
ZP	zdravotní pojištění
ZVR	zákon o veřejných rejstřících

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25. dubna 2014

Kateřina Brázdilová

Seznam příloh

Příloha č. 1: přiznání k dani silniční za kalendářní rok 2013

Příloha č. 2: přiznání k dani darovací při nabytí majetku osvobozeného od daně

Příloha č. 3: přiznání k dani dědické při nabytí majetku osvobozeného od daně

Příloha č. 4: výkaz zisků a ztráty

Příloha č. 5: přiznání k dani z příjmů právnických osob